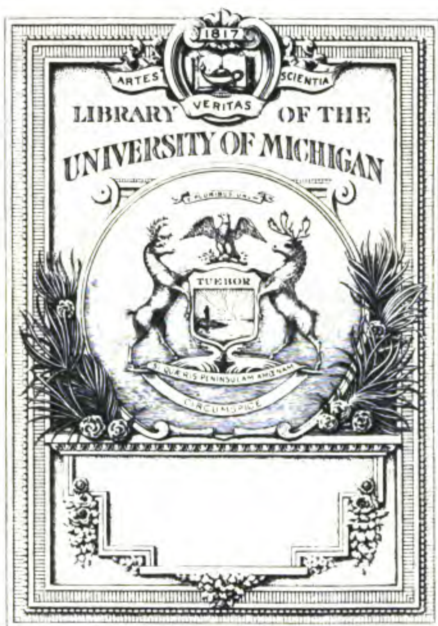

1817
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
CIRCUMSPICE

JOHAN BOJER

THEODORA

KRISTIANIA

FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)

HOVEDKOMMISSIONÆR FOR DANMARK: H. HAGERUP

1902

THEODORA

JOHAN BOJER

THEODORA

SKUESPIL I FIRE AKTER

KRISTIANIA
FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1902

AKTIE

FØRSTE AKT.

Et rummeligt pensionatsværelse i hovedstaden.

Midt paa gulvet et større bord med tidsskrifter og aviser paa, lænestole omkring og chaiselong foran. Paa venstre væg to fag vinduer; ved det forreste et stort skrivebord, der er rykket lidt tilbage for lyset, og med bøger, hefter og beskrevne ark. Mellem vinduerne en stor bogreol med svære bind. Bag denne et staaltraadbur, hvori en papegøie. I bagerste og venstre hjørne et klædesskab.

I baggrunden dør ud til entreen. Til høire for døren en seng, der saavidt anes bag et svært skjærmbrett. Midt paa høire væg en kommode, hvorpaa en themaskine samt et par poser og et brett med thekopper paa. Længre fremme en skoletavle paa stativ.

Paa væggene fotografier af bekjendte renaissancemalerier og antik skulptur, alle uden ramme og fæstet til tapetet ved stifter.

THEODORA staar ved tavlen og demonstrerer mathematik for en elev, en attenaars gut, der sidder ved bordet midt paa gulvet med de opslaaede skolebøger foran sig. Hun er en trediveaarig kvinde, ret statelig og smuk, klædt i en enkel, sort uldkjole og med det mørke haar samlet i en knude lavt i nakken.

THEODORA

Forstaar De dette her nu? Eller skal jeg gjenta det en gang til?

ELEVEN

Nei tak, nu forstaar jeg det.

THEODORA

(lægger kridtet bort og slaar pudret af hænderne)

Ja, lad mig nu se, De kan det paa fingrene til næste gang.

ELEVEN

(samler sine bøger og laver sig til at gaa)

Ja, den som kunde saa meget som frøken Berle.

THEODORA

(smiler)

Det koster bare at hænge i nat og dag. Det har jeg gjort.

ELEVEN

Skal frøkenen være censor til artium iaar ogsaa?

THEODORA

(smiler fremdeles)

Ja, desværre for Dere, som skal op.

ELEVEN

Tror frøkenen, det kan nytte noget for mig?

THEODORA

Jeg ser slet ikke saa mørkt paa Dem jeg som Deres adjunkt. Det er nu bare dumrianer, som ikke klarer det lille pensum til studenteksamen da, ser De.

Og De vil da vel ikke, folk skal kalde Dem en dumrian?

ELEVEN

Nei, tusen tak.

THEODORA

Men ærlig talt, De synes nok mathematik er noget fælt noget?

ELEVEN

Ja, før. Men siden jeg begyndte hos frøkenen, er det blit morsommere for hver gang.

THEODORA

Naa, der kan De bare se.

ELEVEN
(færdig til at gaa)

Naar faar jeg saa lov at komme igjen?

THEODORA
(undersøger sin timetabel paa væggen)

Ja, alle formiddage har jeg jo skolen, ved De. Men lad os si i overmorgen kl. 5. Passer det?

ELEVEN

Jo tak. — Farvel. (Gaar.)

THEODORA
(følger ham til døren)

Farvel. Vil De hilse Deres forældre fra mig.
(ELEVEN høres at si tak ude i entreen.)

(THEODORA stryger formlerne ud af tavlen med en svamp, tar den ned af stativet og stiller begge dele hen i krogen bag sengen ved høire væg. Saa tørrer hun sine hænder, gaar derpaa hen til skabet og tar frem et lyst silkeliv, som hun betragter, og lægger det saa frem til chaiselongen, som vil hun straks gaa igang med at sy. Imidlertid faar hun en anden tanke og gaar hen til kommoden, hvor hun begynder at fyre op under themaskinen, idet hun nynner.

Det banker.)

THEODORA

(optat)

Kom!

(PROFESSOREN træder ind. Det er en ældre herre med graanet haar og skjæg, i en sort slængkappe og med en blød filthat. Han har et hefte under armen.)

THEODORA

(glad overrasket.)

Nei god morgen, herr professor. Kommer De virkelig herop til mig.

PROFESSOREN

(løfter pegefingren, familiært)

Tys, tys, jeg gaar bare saadan og lister omkring. En gartner maa da i mellem se til sine kjæreste planter, skulde jeg tro. (Løfter heftet.) Idag har jeg noget til Dem.

THEODORA

Faar jeg først og fremst lov at by professoren en stol.

PROFESSOREN

Tak, jeg forsvinder med det samme. Men her skal De se noget. (Folder heftet ud for hende.) Dette har jeg fundet i et arkiv. De kan tro, det er en opdagelse. Her viser det sig, at for hundrede aar siden havde en

enslig sjæl gjort mathematiske opdagelser, som hans tid ikke havde skjønt det pluk af. Og saa er jeg saa heldig at snuble over det. Dette her maa straks offentliggjøres det, ser De. Og ved De, hvem som skal skrive betragtningen over det?

THEODORA

Det skal naturligvis professoren.

PROFESSOREN

Nei, om forladelse, det skal De. Jeg har ikke tid netop nu, og da er der ingen anden end Dem. Hvis De vil da?

THEODORA
(faar heftet)

Spør De, om jeg vil! Det skal bli forfærdelig morsomt.

PROFESSOREN
(gjør tegn til at gaa)

Ja, saa er sagen i gode hænder.

THEODORA

Men det var da forfærdelig elskværdigt af professoren at komme herop med det?

PROFESSOREN
(vender sig ved døren)

De kommer jo aldrig til mig, saa . . . De er fremdeles den indestængte bogorm, som man ikke møder

paa gaden engang. Siden De blev kandidat, frøken Berle, har jeg neppe set Dem mer end et par gange.

THEODORA

Nei, det blir ikke megen tid til at gaa ud, herr professor.

PROFESSOREN
(et skridt nærmere)

Hør, det gaar vel bare godt med det der? (Hentyder til skrivebordet.)

THEODORA

Jo, tak, jeg faar nok si det.

PROFESSOREN
(løfter pegefingren igjen)

Bare De nu ikke spreder Dem formeget da. Holder De paa med bibelgranskning og sligt tøv endnu?

THEODORA
(kaster let paa hodet og smiler)

Nei, nu er jeg færdig med de ting.

PROFESSOREN

Og alle de dumme filosoferne, som De engang spildte tiden paa?

THEODORA
(som før)

De er ogsaa lagt paa hylden ja.

PROFESSOREN

(ser sig om)

Og skjællene og sjøgræsset og krabberne og mineralerne er heldigvis ogsaa kommet ud, ser jeg. De bor ikke længer i et museum. Det tegner jo formelig godt.

THEODORA

Ja, nu er det bare mathematik alt sammen.

PROFESSOREN

Det er udmerket. (Nærmere.) Men da kan vi nok snart vente fortsættelsen, hvad? De er formelig paa tapetet i udlandet nu, skal jeg si Dem. — Men fortsættelsen?

THEODORA

Aa, det hele ligger saa i det blaa endnu, synes jeg.

PROFESSOREN

I det blaa! — Endnu! (Tæt hen til hende.) Hør, frøken Berle, det skulde vel ikke holde paa at gaa istaa?

THEODORA

Med mit arbeide? Nei.

PROFESSOREN

Ja, det vil si, Dere kvinder kan man nu aldrig gjøre sikker regning paa. Ikke før kommer den rette mand, saa — bums! Saa dufter videnskaben op i kjøkken og pynt og barnestel og tusen sorger. Ja, gudbevares, al respekt. Men De — Dem kan vi ikke undvære.

THEODORA

(smiler)

Aa, vær rolig, herr professor. Hvad er det bønderne paa mine kanter siger: Man skal ikke bytte sin hose bort i en labb.

PROFESSOREN

Det er udlagt: En videnskabsdyrker skal kun elske sit talent. Ved De, frøken Berle, at jeg har hørt imponerende ting om Dem?

THEODORA

Om mig? Hvad kan dog det være?

PROFESSOREN

At De ganske paa egen haand har strævet Dem frem til studenteksamen? Er det sandt, at De i aar og dag saa at si levde paa et mørkeloft?

THEODORA
(ler)

Nei, det er feil. Det var i en kjælder.

PROFESSOREN

Ja,. De ler De. Men at De ikke fik nogen knæk

THEODORA

Aa, sligt noget er da ikke mer, end hvad tusen mænd har gjort.

PROFESSOREN

Ja, mænd ja.

Og nu da? Slider De Dem ikke lidt ud med al den undervisningen? Og sinker det Dem ikke i det, som er hovedsagen?

THEODORA

Nei, at det tar tid, har nok en anden grund. Der er nemlig saa meget i en, som skal føies sammen.

PROFESSOREN

Jaha, videnskabelig set.

THEODORA

Nei, rent menneskelig. Man kan da ikke sidde der og bare konstruere op paa papiret. Lidt maa man da prøve at være paa høide med det selv ogsaa.

PROFESSOREN
(om lidt)

Maa jeg spørge, om det er derfor, vi maa gaa her og vente . . .?

THEODORA

Aaja, ærlig talt. Jo mer man ved, jo mer pligter man da ogsaa at være, skulde jeg tro.

PROFESSOREN
(ser ind i det)

Jaha . . Jaha . . . Et sidste lille spørsmaal, frøken Berle: Var det udelukkende tørsten efter kundskab, som drev Dem hjemmefra?

THEODORA
(om lidt)

Nei, ærlig talt — det var nok tørsten efter en saa fri og uafhængig stilling, at ingen i den vide verden kunde komme og byde og befale mig noget.

PROFESSOREN
(smiler, tar sig i skjægget)

Saa, det var idealet. Ja, nu har De da ogsaa naadd det for saa vidt.

THEODORA

Saa, professoren tror det?

PROFESSOREN

Ja, Deres stilling er da fri og uafhængig nok nu, skulde jeg tro.

THEODORA

(let henkastet)

Rent i det ydre — aaja. Men de virkelige tyranner slæber man da virkelig paa i sig selv. Sæt, om man nu kunde naa saa langt, at ingen følelse, ingen sindsbevægelse kunde faa lokket eller truet en til noget, som man i sit inderste ikke vil.

PROFESSOREN

(ser ind i det)

Jaha — Jaha. (Smiler paany.) Saa, De er saa ræd følelseslivet, frøken Berle? De vil da ikke rive hjertet ud af os stakkars mennesker?

THEODORA

(som før)

Jeg havde nær sagt — vilde skaden være synderlig stor? Jeg synes, det bestandig er hjertet og hjertets magter, som fører os paa afveie. Der er saa mange skillingsfølelser og flitterstas derinde, som bare ligger paa lur for at blænde vor dømmekraft og rive en moden overbevisning istykker. Jeg har set uhyggelige eksempler paa, at slige skillingsmagter kan fordunkle en klar fornuft og vride en helt om til en korketrækker. — Ved De, herr professor, hvorfor jeg synes den høiere mathematik er saa guddommelig?

PROFESSOREN

Nei, lad os endelig høre det.

THEODORA

Jo, netop fordi den vrager bedemanden og taaren og vælger ud det klareste og sterkeste i os. Den hvælver sig over vort blinde følelsesliv som stjernehimlen over en elendig jord. Du gode Gud, ad den vei maa dog en sumpig forstand kunne hærdes til en diamant. Den, som bare kunde naa langt nok.

PROFESSOREN
(om lidt, rækker hende haanden)

Ja, god lykke da, frøken Berle!

THEODORA

Tak, tak, herr professor.
(Det banker. Fru ELSA EGER træder ind, en slank, trediveaarig kvinde i elegant spadserdragt. Hun hilser.)
Nei, det var et morsomt besøg. Faar jeg lov at præsentere . . . .

FRU ELSA
(smiler til professoren)

Tak, det er vist ikke nødvendigt.

PROFESSOREN
(bukker)

Ja, er det ikke . . . fru advokat Eger?

THEODORA
(afbrydende ELSA)

Jo, og desuden min pleiemor.

PROFESSOREN

Ja, De mener vel pleiesøster?

THEODORA

Nei, som jeg siger — min pleiemor. Skjønt hun er et halvt aar yngre end mig.

PROFESSOREN
(bukker, muntert)

Nuvel — for mig gjerne.

FRU ELSA

Aa, det hele indskrænker sig til, at frøken Berle en min kusine, herr professor.

THEODORA

Og at jeg var pleiedatter hos hende under hele studietiden og havde det som en prinsesse. Det var at komme fra kjælderen og op i paradiset det, kan De tro.

FRU ELSA
(advarende)

Begynder du nu igjen, Theodora! (Slaar om og smiler til professoren.) Og saa skulde jeg møde professoren igjen her i et jomfrubur?

PROFESSOREN

Jeg holder meget af jomfrubur. Men nu stod jeg netop færdig til at gaa. Jeg haaber, fruen undskylder. Farvel, frøken Berle! Farvel fru Eger! (Han gaar mod døren.)

FRU ELSA

Jeg haaber, det ikke er mig, som skræmmer herr professoren paa dør?

PROFESSOREN
(vender sig ved døren)

De, frue? Nei, De ser ikke ud til at skræmme nogen. (Bukker og gaar. THEODORA har fulgt ham til døren.)

FRU ELSA
(da døren er lukket, brister i dæmpet latter).

THEODORA

Hvad er saa morsomt?

FRU ELSA

Han ligner jo en grævling!

THEODORA

Ja prøv bare at si et eneste ondt ord om min professor du.

FRU ELSA

Nei, det kan jeg saamæn godt la være. For igrunden kom jeg herop for at skjænde paa dig. Hvorfor kom du ikke igaaraftes? Var det, fordi du vidste, hele selskabet vilde sidde og savne dig?

THEODORA
(optat ved themaskinen)

Som jeg sa i telefonen — jeg havde elever.

FRU ELSA

Aa, du med dine elever! Vil du ikke komme og hilse ordentlig paa mig heller, du slemme menneske?

THEODORA

Jo, kjære, snille dig. (Hurtig hen og omfavner hende.) Hvorledes har I det allesammen?

FRU ELSA

Jeg har en speciel hilsen fra Bassen. Han er nok den, som sørger mest over, at du var saa lumpen at flytte fra os. Tænk du, endnu kalder han dig mama.

THEODORA

Aa, det søde trold. Nu faar jeg sandelig se opom ham med det første. (Vender tilbage til thestellet.) Men à propos — du var vel ligesaa heldig med din soirée igaar, som du pleier være, du?

FRU ELSA

Aaja, det var da altid en smuk forsamling. Og saa skal du vide, at prinsen var der.

THEODORA

Prinsen?

FRU ELSA

Ja, min prins.

THEODORA

Har du faat dig en prins nu?

FRU ELSA

Aa, gudbedre, faat ham har jeg jo ikke endnu. Men man kan da ogsaa nøie sig med lidt mindre. Han havde Violinen med. Det skulde du hørt, min ven. Jeg hører det endnu. Men det allermorsomste var jo, at han kurtiserte mig hele kvælden.

THEODORA

Og du da?

FRU ELSA

Jeg? Jeg var naturligvis i himmerig.

THEODORA

Og din mand da?

FRU ELSA

Aa, herregud, han er da saa vel vant til sligt.

THEODORA
(optat med thestellet, smiler)

Ja, du Elsa, du Elsa.

FRU ELSA

Men ved du hvad, du begynder at ligne en gammel, distrait professor nu.

THEODORA

Hvad nu igjen da?

FRU ELSA

Endnu har du jo ikke saa meget som bedt mig sidde ned.

THEODORA

Men kjære dig! (Fører hende demonstrativt til chaiselongen.) Behag nu at nedlade dig, saa skal her straks bli en kop the. (Hun vender tilbage til thestellet.)

FRU ELSA

Saa dette er dit nye logi da, barnet mit? Ærlig talt, du kunde da slaat lidt større paa, synes jeg. Du tjener da penge nok ogsaa nu, skulde jeg mene.

THEODORA

Synes du, jeg skulde ødelægge alt jeg tjener?

FRU ELSA

Ja, det er mit princip.

THEODORA

Men hvis jeg saa en vakker dag fandt at ville slutte med al den undervisningen?

FRU ELSA
(nikker)

Ja, for endelig engang at kunne more dig lidt!

THEODORA
(vender sig mod den anden)

Nei for at kunne leve fuldstændig efter eget hode. Selv om det nu var mod hele den vide verden.

FRU ELSA
(reiser sig uvilkaarlig)

Theodora, hvad er det, du har fundet paa nu igjen?

THEODORA
(ler)

Ingen ting. Jeg sa bare, hvis . . . Det kunde jo tænkes, at netop det, som er det dyreste for mig, det vilde bringe mig en smule paa kant med verden.

FRU ELSA
(gaar imod den anden)

Det dyreste? Hvorfor skulde verden blande sig i det, maa jeg spørge?

THEODORA

Det faar du spørge verden om.

FRU ELSA

Du kan da ikke negte, at der er noget, du gaar og skjuler for mig nu?

THEODORA

Aa, vær du rolig, Elsa. Selv om det nu ogsaa var noget, saa var jeg for feig.

FRU ELSA

Feig! (Forskende.) Jasaa du! (Ser lidt paa hende, vender saa tilbage til chaiselongen.) Men det kan du ha ret i: Vil man trodse hele verden, saa skader det ikke at ha mynt paa lommen.

THEODORA
(atter optat, smiler)

Derfor samler jeg ogsaa paa bankbogen.

FRU ELSA
(har sat sig)

Ved du, at der gaar onde rygter om dig?

THEODORA

Allerede? Nei.

FRU ELSA

Man beskylder dig for at ville ta doktorgraden.

THEODORA

Skulde det være saa farligt?

FRU ELSA

Synes du endnu ikke, du har gravet nok i disse dumme bøgerne?

THEODORA

Hvad sa dragen: Jo høiere han kom, jo længer blev det til maanen.

FRU ELSA

Ja, jeg synes du ogsaa begynder at komme betænkelig høit nu. Og du savner fremdeles ikke en mandsperson at læsse lidt af bagagen paa?

THEODORA

Det, jeg savner, er da ialfald ikke en mand.

FRU ELSA
(opmerksom)

Jasaa du. Maa jeg spørge, hvad det saa er?

THEODORA

Nu kan du faa lægge af sybordet og sætte det foran chaiselongen, saa skal her bli en kop the.

FRU ELSA
(reiser sig)

Saa du vilde ikke svare paa det?

THEODORA
(ordner kopper og brett)

Nei, lidt maa man da ha for sig selv ogsaa.

FRU ELSA
(færdig til at flytte det nævnte sybord)

Vil du være helt ærlig mod mig, Theodora?

THEODORA

Lad os høre.

FRU ELSA

Hvorfor reiser din doktor til udlandet nu?

THEODORA

Mener du Jørgen Grundt, saa er det for at studere videre naturligvis.

FRU ELSA

Det skulde more mig at vide, hvor mange store og smaa kurve du har uddelt?

THEODORA

Nu skal du være snil og sætte bordet paa plads. (FRU ELSA sætter det lille bord foran chaiselongen.) Du undskylder vel, at du faar det paa hybelmaner. (Bærer brettet derhen.)

FRU ELSA
(sætter sig)

Ja, du er i vinden baade paa den ene og den anden kant du, Theodora.

THEODORA

Aa, du kan vel ikke klage du heller, Elsa?

FRU ELSA
(skjælmsk-høitidelig)

Aanei, jeg har brugt ungdommens aar til at samle paa noksaa meget solskin, det er vist. Tænk tre forlovelser. Og Vorherre ved, hvor mange ægteskaber det ender med.

THEODORA
(ler, idet hun tar det lyse silkeliv samt sysager)

Aa, du er storartet, Elsa! Men jeg skulde sy dette livet færdigt jeg til ikveld. (Sætter sig hos ELSA. Under det følgende drikker de the.) Hvorledes staar det til med din mand da?

FRU ELSA

Det ved jeg ikke du.

THEODORA

Hvad? Ved du det ikke?

FRU ELSA

Nei du, mændene ser vi mindre og mindre til nu for tiden. Det ender med, at vi maa klare os uden dem.

THEODORA

Det kan nok ha sine fordele det ogsaa.

FRU ELSA

Ja, at man er mere «fri», mener du.

THEODORA

Nei, at du faar være alene om at opdra dine barn. Den ting kunde jeg misunde dig.

FRU ELSA

Det skal du saamæn ikke. For selv om man kan due til at være en mands hustru, saa er det jo slet ikke sagt, man duer til at opdra barn.

THEODORA

Ja, eller omvendt.

FRU ELSA

Hvorledes omvendt?

THEODORA

Den som kunde due til at opdra et barn, behøver jo heller ikke at være skikket som hustru.

FRU ELSA
(drillende)

Ja, er du saa sikker paa det?

THEODORA

Ja, det spørsmaal tror jeg nok at være klar over.

FRU ELSA

Er det fremdeles din mening, at du vil ta til dig et barn og adoptere? I saa fald kunde jeg nu skaffe dig et.

THEODORA

Jeg har tænkt og tænkt over det du. Skjønt det blev da virkelig at gaa et helt liv og lyve for sig selv det ogsaa.

FRU ELSA

Theen smagte fortræffelig. Men nu skal du høre nyeste nyt: Thea Kloumann og — ja gjæt!

THEODORA

Kanske ham, hun bestandig har gaat og gjort latterlig.

FRU ELSA

(lystig)

Justement. Bureauchef Persen, ogsaa kaldet Girafen. Hver gang jeg møder ham paa gaden, har jeg lyst til at antaste ham og si: For Guds skyld, menneske, her har De en krone til et dampbad!

THEODORA

(ler)

Aa, Elsa, du er uforbederlig!

FRU ELSA

Jeg tror, jeg har opdaget en splinterny kvindetype du. Det er en blaastrømpe, som tilslut gifter sig, bare for at faa et barn. Det gaar med hende tilslut som med den høne, som havde forsvoret at ville værpe: Hun ved ikke af, før det er gjort.

THEODORA
(forskende)

Sligt kunde hænde nogen og hver, mener du?

FRU ELSA
(ironisk)

Aagud, nei ikke dig naturligvis. — Men jeg forstaar bare ikke Thea. Jeg kan begribe, at man gifter sig med en dum mand, en raa, en simpel, en styg, en syg: Kun en skavank maa han helst ikke ha: Han maa ikke være for latterlig.

THEODORA
(smiler)

Ja, forman mig du, Elsa.

FRU ELSA

Dig? Gud fri mig for det, barn. Men du er nu dum ligevel da, ser du. Tænk bare, hvilke privilegier en gift dame har: Selv i firtiaarsalderen kan hun ha haab om at fange en mandsperson paa krogen. Men en «frøken» i den alder er da redningsløst fortabt: Gammel jomfru med mops.

THEODORA
(ler)

Stakkars mig!
(Pigen kommer med et kort og leverer THEODORA. Da THEODORA har set det, reiser hun sig uvilkaarlig.)

FRU ELSA

Hvad er det! Faar du besøg nu igjen?

THEODORA
(til pigen)

Vil De be den herre vente lidt i salonen, saa skal jeg straks komme.

PIGEN

Javel. (Gaar.)

FRU ELSA
(reise sig)

Ja, saa er det vel bedst, jeg forsvinder jeg da.

THEODORA
(samler sig)

Aanei Elsa, sid ned lidt endnu. Han har da neppe slig hast.
(Fru ELSA sætter sig.)

FRU ELSA

Men jeg sidder hele tiden og hører en underlig lyd. (Faar øie paa papegøien og farer op.) Nei men . . . Ja saa min santen har hun ikke lagt sig til . . . (Brister i latter.) En papegøie! Nei nu har jeg Gud hjælpe mig aldrig set paa magen.

THEODORA

Har du ikke set den før nu?

FRU ELSA

Nei du, det der var noget nyt. Hvordan kan du dog falde paa . . . du! (Ler igjen.) Nei, det er for morsomt!

THEODORA
(lystig)

Gammel jomfru med mops, kjære Elsa. Eller med papegøie — det kommer ud paa et.

FRU ELSA
(betragter den anden)

Aha! Den der er naturligvis istedetfor det barn, du skulde ta til dig. Maa jeg spørge, om du har kjøbt den?

THEODORA

Det er en arv efter tante Marie. Og jamæn begynder jeg ikke formelig at bli glad i det stakkars kræ du. Du kan tro, den er snil.

FRU ELSA

Selvfølgelig. Og nu gaar du naturligvis og udøser al din moderlige ømhed paa det bæst! Skal du ikke anskaffe en vugge? — Har du ikke holdt den over daaben og opkaldt din bedstemor?

THEODORA
(ler, men med et anstrøg af bitterhed)

Aaja, Elsa, du lægger nu alting ud paa din maade du. Jeg kan ikke indse, at denne stakkars papegøien er noget at gjøre sligt numer af.

FRU ELSA
(lægger hænderne paa den andens skuldre)

Theodora, mit kjære barn, kan du negte for mig, at du gaar her og digter den om til noget tusen gange mer end en papegøie?

THEODORA
(river sig løs)

Aa, du har let nok for at snakke Elsa. Du har dit saa velsignet paa det tørre du.

FRU ELSA

Men det har da vel ogsaa du, kjære. Du har jo baade dine bøger, din lærdom og din papegøie. Hvad kan du mer forlange af denne jammerdal?

THEODORA
(gaar frem og tilbage)

Saa talte vi altsaa om noget andet da.

FRU ELSA

Ja, du skyver nok spørsmaalet fra dig nu — til papegøien dør. Men kanske det da er lidt sent.

THEODORA
(prøver at le)

Aa, du kan gjøre mig næsten rasende, Elsa. Er du saa sikker paa det?

FRU ELSA

Paa hvad?

THEODORA
(stanser)

At jeg skyver det fra mig, til det er for sent?

FRU ELSA

Nei, lad mig endelig se, at jeg tar feil.

THEODORA

(samler sig)

Hør, Elsa, siden vi er inde paa det — jeg kunde ha lyst til at gjøre dig et spørsmaal.

FRU ELSA

Gjerne to, om du vil. Men skal vi ikke saa sætte os? (Gaar hen til chaiselongen.) Kom hid, min ven!

THEODORA

(sætter sig ved hendes side)

Hvis jeg nu bare kunde faa det frem.

FRU ELSA

(fatter begge hendes hænder)

Er det saa forfærdelig svært?

THEODORA

Ja, det vil si, det interesserer mig saan i sin almindelighed. Men du, som selv har havt barn, Elsa?

FRU ELSA

(venter, derpaa)

Naaja? (Lægger armen om hendes hals.)

THEODORA

(lidt famlende)

Er det ikke saa, at barnet igrunden er hos moren, længe, længe før hun møder dets far?

FRU ELSA
(ser ind i det)

THEODORA
(dæmpet)

At vi kvinder gaar og sanker det sammen op gjennem aarene — tanke for tanke og drøm for drøm. Indtil den lille barnesjæl ligger der fuldt færdig hos os og bare venter at bli klædt paa?

FRU ELSA
(som før)

Aajo —

THEODORA
(reiser sig)

Ja, det var ikke mer. (Slaar om.) Men jeg skjønner forresten ikke, hvorfor jeg sidder her og krammer ud med sligt.

FRU ELSA
(om lidt)

Jasaa da, Theodora, det er slig fat med dig.

THEODORA

Man er tilfældigvis kvinde, Elsa. Og ærlig talt, der er magter i en, som ikke er lette at slippe forbi. Den, som bare havde mod!

FRU ELSA
(atter lystig)

Theodora, nu spaar jeg, at vi snart faar høre om en ny forlovelse. Jeg synes alle julemerker er der. Og som jeg skal triumfere den dag.

THEODORA

Vent lidt med triumfen da, er du snil. Men det er sandt Elsa, her sidder da virkelig et menneske og venter paa mig.

FRU ELSA
(farer op)

Aa Gud ja, det er jo sandt. Nu skal jeg øieblikkelig pakke mig paa dør. (Omfavner den anden.) Farvel da, du kjære menneske, kom snart op til os; og tak for her!

THEODORA

Hils hjem da, er du snil. Tak for besøget.

FRU ELSA
(i døren)

Der er noget i luften her inde idag, Theodora. Jeg tror, jeg ved, hvem du venter. (Ud.)

(THEODORA sætter thestellet hen paa kommoden, flytter det lille bord paa plads og ordner i hast sit haar foran speilet. Derpaa gaar hun et par gange frem og tilbage paa gulvet og synes ha ondt for at samle sig til at gaa ud.
Det banker.)

THEODORA

Er det pigen?

(JØRGEN GRUNDT træder ind. Det er en blond, skjægløs mand i trediveaarsalderen, i elegant visitdragt.)

THEODORA
(samler sig)

Undskyld, nu skulde jeg netop gaa ud til Dem.

JØRGEN GRUNDT
(blir staaende)

Det var netop det, jeg vilde forhindre. Jeg vilde helst tale med . . . med Dem her inde. Pensionatssaloner er det værste, jeg ved.

(THEODORA mønstrer hurtig værelset, faar saa øie paa en negligétrøie, som hænger fremme, og farer hen og kaster den ind i skabet.)

THEODORA
(fremover mod skrivebordet.)

Men jeg synes huske en mand, som sa saa høitidelig farvel for en uges tid siden?

JØRGEN GRUNDT

Det viste sig, at jeg maatte snakke med . . . med Dem en gang til.

THEODORA
(skjemter)

Og af den grund opsatte De reisen?

JØRGEN GRUNDT
(prøver at smile)

Ja . . .

THEODORA

Saa er det vel bedst, vi sætter os da.

JØRGEN GRUNDT

Tak! (Færdig til at sætte sig ved bordet.) Hør, er vi virkelig blit dis i det sidste?

THEODORA
(har lagt haanden paa stolryggen for et sætte sig ligeoverfor)

Nei, hvorfor det?

JØRGEN GRUNDT

Du staar jo hele tiden og siger De?

THEODORA
(lidt usikkert, smiler)

Naa, saa faar jeg huske at si du da.

JØRGEN GRUNDT

Godt. Saa kan jeg vel ogsaa gaa ud fra, at vi fremdeles er gode venner da?

THEODORA

Ja, hvorfor skulde vi ikke det?

JØRGEN GRUNDT

Nei, det er sandt. Skjønt i det sidste har jeg ikke vidst rigtig, hvad jeg skulde tro.

THEODORA

Om den ting?

JØRGEN GRUNDT

Nei, du har begyndt saa principielt at trække dig unda.

THEODORA

Vi har været saa optat hver paa vor kant, Jørgen Grundt.

JØRGEN GRUNDT

Ja, det har saamæn du sørget for.

THEODORA

Har jeg?

JØRGEN GRUNDT
(smiler lidt usikker)

Somme gange har du formelig holdt paa at sprænge mig.

THEODORA

Nei, dette er storartet. Men hør, nu foreslaar jeg, at vi sætter os.

(De tar plads, en paa hver side af bordet. Senere tar THEODORA fat paa sit sytøi.)

JØRGEN GRUNDT

Og alligevel har naturligvis jeg kommet til kort.

THEODORA

Kjære, hvor bærer dette hen?

JØRGEN GRUNDT

Jeg maa tænke paa, da vi som barn løb paa skøiter sammen derborte i vor lille ravnekrog. Du holdt dig bestandig nogle tommer foran mig. De tommer har jeg igrunden aldrig vundet ind.

THEODORA
(hele tiden i en spøgefuld tone)

Jeg har slet ikke vidst, at der siden har været noget kapløb mellem os.

JØRGEN GRUNDT

I den grad har du følt dig tryg?

THEODORA

Kjære, du har da havt din medicin og jeg — mit.

JØRGEN GRUNDT

Du fik din videnskabelige rang længe før mig. Jeg vil nu ikke snakke om de alsidige kundskaber og den overlegne intelligens. Afstanden er blit større og større mellem os. Dette maa du ikke tro, jeg er blind for.

THEODORA
(drillende)

Opsatte du din udenlandsreise bare for at faa sagt mig dette her?

JØRGEN GRUNDT

Nei — ja, det vil si, — engang maatte jo ogsaa det siges.

THEODORA
(afledende)

Reiser du til Heidelberg af hensyn til dit sanatorium nu?

JØRGEN GRUNDT
(reiser sig uvilkaarlig)

Tror du paa den plan, Theodora?

THEODORA

Spør du mig? Du har da sandelig faat baade anerkjendelse og opmuntring fra hold, som forstaar sig ganske anderledes paa de ting.

JØRGEN GRUNDT

Du bryr dig kanske ikke stort om det hele du?

THEODORA

Det ved du godt, jeg gjør.

JØRGEN GTUNDT

Ja, for du ved da ogsaa godt, at din dom veier mer end . . . end alle de andres.

THEODORA
(smiler)

Det var smukt sagt.

JØRGEN GRUNDT

Nei, Theodora, dette er alvor. Jeg vilde gjerne høre, om du tror, jeg er mand for dette her.

THEODORA
(ser paa ham, lyst)

Behøver du at høre det af mig? Hvad tror du, jeg forstaar mig paa at kurere drankere?

JØRGEN GRUNDT

Hvis jeg nu sa dig, at det i virkeligheden er dig, jeg skylder grundideen til det altsammen.

THEODORA

Mig? Nu foreslaar jeg, at du ikke staar der og miskjender dig selv.

JØRGEN GRUNDT

Kan du huske for tre aar siden, da vi en kvæld gik udover landet sammen og spiste i en liden bondestue. Det var før du trak dig ind i skallet det. Den kvæld sa du noget om den aandelige alkoholforgiftning i mennesket, den, som flyder fra aandskilder, som er værre end baade finkel og laddevin, og som ender i brændevinsflasken og delirium. Det var nu ligevel det store fingerpeg for mig. Og har jeg nu høstet lidt paaskjønnelse, saa skylder jeg da sandelig dig mer, end nogen tror. Jeg staar i det hele i stor gjæld til dig jeg, Theodora.

THEODORA
(med lidt kunstig munterhed)

Du kommer da ikke for at gjøre regnskabet op nu idag?

JØRGEN GRUNDT
(ser modig paa hende)

Jeg kunde ikke reise uden.

THEODORA
(afledende)

Og nu skal du vel gaa igang da med anstalten?

JØRGEN GRUNDT

Ja, stedet er vakkert kan du tro. Skog, sjø og spadserveie. Der skal bli bibliothek og en forelæsningssal, hvor saamæn du ogsaa kunde like dig. Det skal bli et helt kongerige, forsikrer jeg dig.

THEODORA
(ser paa ham, straalende)

Og du konge der altsaa.

JØRGEN GRUNDT

Mindre kan ikke gjøre det. Hvorfor smiler du saa?

THEODORA

Det er morsomt at se dig saa tændt.

JØRGEN GRUNDT
(lykkelig)

Men du kan tro, det fordrer en mand ogsaa.

THEODORA

Aa pyt. Du har jo baade pengene, det gode navn, kundskaberne og naturligvis ogsaa energien.

JØRGEN GRUNDT

Tror du, det er nok?

THEODORA

Ja, og saa haandlag og hjertelag; men det mangler da ikke du.

JØRGEN GRUNDT

Endnu har du ikke nævnt det vigtigste.

THEODORA

Saa?

JØRGEN GRUNDT

(sætter sig paa sin forrige plads ligeoverfor hende)

Det var det, jeg maatte herop og si dig nu, Theodora: Skal der bli noget af mig . . . saa, saa maa jeg ha dig med.

THEODORA

(om lidt, sænker sytøiet, helder hodet bagover og lukker øinene)

Aanei da.

JØRGEN GRUNDT

Naar jeg har sat saa meget ind paa dette her, saa har det været i det stille haab, at det . . . vilde række op til dig.

THEODORA

(om lidt, ryster paa hodet)

Nei, nei, du gjør dig vist uret.

JØRGEN GRUNDT

Hvad mener du?

THEODORA

(om lidt)

Men end ideen i sig selv da?

JØRGEN GRUNDT

Det er dig, Theodora, som har sat arbeidsiver og arbeidsglæde i mig. Jo mer jeg tænkte paa dig, jo dybere kom jeg i mit arbeide, og jo dybere i det, jo nærmere kom du. Det var en deilig tid. Men nu, da det staar færdigt — nu maatte det siges. Tilgiv mig det.

THEODORA
(behersker sin sindsbevægelse)

Du har været mig en god og trofast ven, Jørgen Grundt. Og den eneste. — Mer kan jeg ikke si.

JØRGEN GRUNDT
(om lidt)

Mer kan du ikke si?

THEODORA
(ryster paa hodet, prøver at fortsætte med at sy).

JØRGEN GRUNDT
(reiser sig)

Nuvel. Saa har jeg altsaa tat feil.

THEODORA
(bevæget)

Aa, Jørgen Grundt, du skulde ikke sagt dette nu.

JØRGEN GRUNDT

Jeg har ventet i aarevis. Jeg kunde ikke længer.

THEODORA
(reiser sig)

Jeg havde ikke trodd, det skulde ende slig.
(Pause)

JØRGEN GRUNDT
(bøier hodet, om lidt)

Theodora, inden jeg gaar maa du svare mig paa et spørsmaal:

THEODORA

Naaja?

JØRGEN GRUNDT

Har du ikke vidst det?

THEODORA
(gaar over imod skrivebordet)

Om jeg ikke har opmuntret dig, mener du? Aajo, du har kanske havt grund til at se det slig.

JØRGEN GRUNDT

Nei, Theodora, tro nu ikke, jeg har misbrugt vort venskab. Men ærlig talt, jeg har følt mig saa uvis og usikker i flere aar. En dag kunde jeg skilles fra dig og føle mig tryg og straalende. Næste gang var du hundrede mile borte. Jeg forstod godt, det var, fordi jeg ikke strak til. Og saa vilde jeg vente, til jeg . . naa, nok om det.

THEODORA
(vender sig mod ham)

Jørgen Grundt: Det har kostet mig kampe ikke at opmuntre dig endnu mer.

JØRGEN GRUNDT

Hvorledes . . .! (Lysner, gaar imod hende.)

THEODORA
(smiler med taarefulde øine)

Og alligevel er det saa absolut umuligt.

JØRGEN GRUNDT
(stanser)

Alligevel!

THEODORA
(ryster paa hodet)

Ja, ja. Alligevel.

JØRGEN GRUNDT
(stryger sig over panden, om lidt)

Theodora, vil du si mig en ting til: Hvad er det saa egentlig du stiler imod?

THEODORA

Ja, den som bare kunde svare paa det.

JØRGEN GRUNDT
(bøier hodet)

Nei, det var kanske et dumt spørsmaal.

THEODORA
(lukker øinene; dæmpet og inderlig)

Den, som kunde faa drikke af alle himlens og jordens kilder. Og anvende det til at naa rigtig høit i menneskeværd.

JØRGEN GRUNDT
(nærmere)

Og du tror, jeg vilde staa dig iveien?

THEODORA
(sukker)

Begge for hinanden du. Det er nu engang saa.

JØRGEN GRUNDT

Og det er den eneste grund?

THEODORA
(ser paa ham)

Ja, er den ikke gyldig?

JØRGEN GRUNDT

Nei, Theodora, ikke for mig.

THEODORA
(gaar lidt frem og tilbage)

Undskyld, Jørgen Grundt, at jeg taler saa rolig om den ting. Jeg fælder nok taarer, men det har sin grund. (Tørrer sine øine.) Men jeg vilde saa gjerne, du skulde forstaa dette. Du. Bare du.

JØRGEN GRUNDT

Tak for det!

THEODORA

Jeg har set min søster saa at si bli solgt til en gammel enkemand. Min tur stod nok ogsaa fore, men saa flygted jeg. Og valgte mine livsveie saa at si paa flugt. Kan du forstaa det?

JØRGEN GRUNDT

Jeg kan ikke forstaa, at dette passer paa os.

THEODORA

Du kjendte mit hjem. Om du havde maattet se paa, at din mor gik til grunde mellem to mænd. Hun havde en straalende fornuft, og dog blev den en slave under hendes følelser; og de — de rev og sled hende i stykker, de tog tilslut hendes forstand! Min prægtige mor! Det gik jeg og saa paa, netop som jeg blev gammel nok til at tænke lidt selv. Kan du ikke forstaa, at jeg blev skræmt? At jeg lærte at indse, hvor lidet man kan bygge af menneskelykke og menneskeværd paa magterne i sit hjerte. Kan du ikke sætte dig ind i det?

JØRGEN GRUNDT

Men kjære dig, hvorledes kan alt dette passe paa os to?

THEODORA

(sætter sig ved skrivebordet, vender sig mod ham og prøver at smile)

Jo, for saa vidt som jeg ikke vil lade mine følelser gjøre mig blind. Ser du, min kjære ven, din hustru maa være helt og fuldt din, og gaa helt op i dig og dit — kongerige. Vel, men nu har ogsaa jeg mit at bygge paa, tror du, jeg kan løbe fra det? Eller vil du, jeg skal vie mig halvt til dig og halvt til min dyrebare videnskab, og til ingenting helt. Jo — da skulde du bli nydelig skuffet. Og jeg selv? Slides

op mellem to ting, mens jeg forsømte begge ting. Vil du mig saa ondt? Det vil du ikke.

(Pause.)

JØRGEN GRUNDT

Men herregud, vi er da vel noget mer end bare det, vi arbeider paa. Skal det, at du har en stor gjerning og jeg en — anden — skal det være nok til at skille to mennesker, som . . . som holder af hinanden?

THEODORA
(reiser sig, sukker)

Jeg følte, at jeg maatte vælge, Jørgen. Og nu er det gjort. Det kan ikke gjøres om igjen.

JØRGEN GRUNDT
(bider sig i læben)

Nuvel. Saa faar du undskylde da, Theodora.

THEODORA
(imod ham)

Jeg har været saa ræd den dag, du skulde komme og tale ud. Men Gudskelov, fordi du tar det saa vakkert.

JØRGEN GRUNDT
(forsøger at smile)

Jeg haaber, du vil faa det godt. Og nu farvel.

THEODORA
(trykker hans haand)

Og saa skal vi vel være gode venner som før, ikke sandt?

JØRGEN GRUNDT

Som før? — Lad os prøve det.

THEODORA

Er det nu ikke deiligt at ha et stort arbeide foran sig da?

JØRGEN GRUNDT
(stryger sig om panden)

Aa det! — Jo, det er jo sandt. Jeg har jo det. — Og du da, Theodora?

THEODORA

Jeg har jo ogsaa saa vidunderlig meget at stræve med.

JØRGEN GRUNDT
(ser fast paa hende)

Og det tror du vil bli nok for alle tider?

THEODORA
(studser)

Nok — for alle tider? — Man kan da ikke vente at faa alt.

JØRGEN GRUNDT

Nei, nei. Men nu maa jeg nok gaa. — Farvel, Theodora.

THEODORA

Naar kommer du tilbage, Jørgen

JØRGEN GRUNDT

Det ved jeg ikke . . . (Vil gaa.)

THEODORA
(efter ham; i en ængstelig tone)

Jørgen, du skal komme snart igjen!

JØRGEN GRUNDT
(tungt, smiler)

Jeg kommer ialfald tidsnok.

THEODORA

Aa, kom saa snart du kan! Jeg kunde kanske ha noget at be dig om.

JØRGEN GRUNDT

Efter denne dag?

(Pause.)

THEODORA
(hviskende)

Sæt om jeg fik mod — til at be dig om . . . om noget rigtig dyrebart, kanske det aller dyreste.

JØRGEN GRUNDT
(smiler bittert)

Det dyreste? Det var jo din videnskab det!

THEODORA

Aa, der er noget andet ogsaa. Noget, som jeg savner nat og dag. Men det gaar naturligvis ikke an.

JØRGEN GRUNDT
(som før)

Vil du, jeg skal hugge denne haand af, saa faar du nævne dagen.

THEODORA
(prøver at le)

Hvis det bare var nok. Men der skal ogsaa noget til at gjennemføre det.

JØRGEN GRUNDT

Undskyld, men jeg ved endnu ikke, om det er alvor?

THEODORA

(ser ind i det)

Sæt om jeg havde mod. For er der nogen, jeg kunde betro det til, saa maatte det være dig.

JØRGEN GRUNDT

(nærmere)

Theodora, nu faar du tale ud.

THEODORA

(som før)

Man har en ting paa hjerte og føler, det er det dyreste i ens liv. Men man tør ikke. Man føler, det er ret og det eneste man kan ta ansvaret for. Men man tør ikke ligevel. Hvorfor? Fordi det gaar udenfor den slagne landevei. Og saa gaar man her og venter med at beslutte og handle, til man blir for gammel og siger: Det skulde du gjort, da du var ung. Aa, du kan tro, Jørgen, det er ikke saa godt at være mig heller.

JØRGEN GRUNDT

(sagte, nærmere)

Theodora — siden du vil betro mig det, som du siger er det dyreste, saa . . . . saa maa vel jeg være noget for dig ligevel da?

THEODORA

(gir ham et langt blik; gaar saa hen og støtter sig mod kommoden. Pause.)

JØRGEN GRUNDT

Men hvad er dette? Jeg ved ikke, om . . . om jeg tør bli glad. Men det skal du vide, Theodora, at saalænge jeg lever . . .

THEODORA
(afværgende)

Aa nei, nei . . .!

JØRGEN GRUNDT
(nærmere)

Aa, lad mig faa lov! Ved du, hvad jeg frygter mest for? Jo, at jeg engang kan begaa den fortvilede handling at gifte mig med en anden. Og saa en vakker dag at skulle ta mit barn paa fanget, det barn, som ikke du er mor til.

THEODORA
(stønner)

Aa Gud, ikke det . . . . for Guds skyld ikke det . . .! (Skjuler ansigtet i hænderne.)

JØRGEN GRUNDT
(er kommet hen til hende, drister sig til at ta hendes hode mellem sine hænder)

Theodora! Hvordan skal det ende med os to? (Kysser hende paa haaret, hvisker.) Theodora, jeg elsker dig! (Heftig.) Jeg har elsket dig længe, længe, og saa skal jeg nu ikke faa lov . . .! (Kysser hende lidenskabelig, indtil hun rives med, da tar han hende ind til sig, jublende.) Theodora! Theodora!

THEODORA
(river sig pludselig løs og gaar baglængs)

Nei, nei, nei! Du tar feil, Jørgen! (Samler sig og gaar hurtig hen til skrivebordet, hvor hun synker ned paa stolen og skjuler ansigtet i hænderne.

JØRGEN GRUNDT
(gaar forstyrret efter)

Theodora, kjære dig?

(Ophold.)

THEODORA
(reiser sig og stryger sig over panden)

Jasaa du var mand for at overrumple mig du. (Prøver at le.) Men der kan man se, hvilken helt jeg er.

JØRGEN GRUNDT
(vil fatte hendes hænder)

Theodora!

THEODORA
(trækker sig unda)

Nei, nei, vi leker blindebuk, Jørgen. Det er min skyld.

JØRGEN GRUNDT
(blir staaende, knuger hænderne)

Aa, Theodora, hvorfor gaar du og bedrager dig selv!

THEODORA
(om lidt, fuldstændig rolig)

Jørgen Grundt, nu er det nok bedst, jeg rykker ud med sandheden ligevel. Baade for din og min skyld. Saa faar det i Guds navn bære eller briste da. Vil du ta plads.

(Kort ophold.)

JØRGEN GRUNDT

Nu er du jo langt borte. Er det ikke bedre, jeg gaar?

THEODORA

Vil du ikke ta plads?
(De indtar sine forrige pladse ved bordet.)

JØRGEN GRUNDT
(endnu lidt fortumlet)

Nu ja?

THEODORA
(frem for sig)

Du talte om at hugge haanden af. — Er du virkelig saapas glad i mig, at du vilde bringe mig et offer?

JØRGEN GRUNDT
(smiler bittert)

Hvorfor spør du egentlig om det?

THEODORA
(fortsætter)

Men du vilde neppe faa noget vederlag. Tvertimod. Broen mellem os maatte antagelig brydes af fra den dag.

JØRGEN GRUNDT
(som før)

For altid naturligvis?

THEODORA

For en god stund ialfald. Baade for din og min skyld. Man maa regne med den menneskelige natur.

JØRGEN GRUNDT
(betragter hende; dæmpet)

Hvis det er det . . . det dyreste i verden, saa maa vel det være det eneste, som mangler i din lykke det nu da?

THEODORA

Aa, du store Gud, ja. (Rødmer.) Du aner naturligvis, hvad det er?

JØRGEN GRUNDT
(som før)

Nei. Det vil si . . .

THEODORA

Men det kommer jo lidt an paa, om du kunde magte det du fra din side ogsaa da? For det blev jo dig en daarlig trøst, at jeg fik det tusen gange værre.

JØRGEN GRUNDT
(om lidt)

Er jeg den eneste, du vilde betro en slig byrde?

THEODORA
(varmt)

Du eller ingen.

JØRGEN GRUNDT

Saa tror jeg neppe, den blev synderlig tung.

THEODORA

Men jeg sætter betingelser! Du skal fuldføre dine planer, selv om ikke jeg blir med. Hører du det.

JØRGEN GRUNDT

Maa jeg love *det* ogsaa?

THEODORA

Love det og holde det. For hvis jeg tog imod noget saa dyrt af dig, og du blev ulykkelig af den grund, — ja saa blev jo det hele ødelagt for mig ogsaa da naturligvis.

JØRGEN GRUNDT

Vil du ha et pant?

THEODORA

Ja. Saa længe jeg ser dig i spidsen for det, som skal bli dit livsværk, saa længe vil jeg være tryg, Jørgen. Husk det.

JØRGEN GRUNDT
(om lidt, sagte)

Skal da ikke jeg bli noget for dig efter den dag?

THEODORA

Kjære Jørgen! Du skal altid for mig være manden over alle mænd.

JØRGEN GRUNDT

Her er min haand.

THEODORA
(beholder den)

Men er du nu sikker paa, at du ikke vil angre det?

JØRGEN GRUNDT
(smiler)

Naar det gjælder dig!

THEODORA

Tak! Ja, nu véd du, hvad det er. Det dyreste paa jorden for en kvinde!

(Ophold.)

JØRGEN GRUNDT

Ja — — (Reiser sig og støtter sig paa bordet, idet han ser paa hende; tungt smilende.) Men . . . men de tusen hindringer?

THEODORA

Aa, herre Gud, jeg er da endelig min egen herre, skulde jeg tro.

JØRGEN GRUNDT

Men vi to? — Vi skal ikke høre sammen?

THEODORA
(bevæget)

Jeg maa faa være ganske alene om det, Jørgen. Det og mit arbeide. Længer strækker ikke jeg. Jeg vil prøve at opdra det som en fortsættelse af det bedste i mig. Kan du ikke tænke dig det?

JØRGEN GRUNDT
(ser ind i det)

Og saa vilde du betro mig . .

THEODORA

Dig eller ingen, Jørgen.

JØRGEN GRUNDT
(hen til hende, i dæmpet udbrud)

Theodora!

THEODORA
(fatter begge hans hænder)

Jørgen.

JØRGEN GRUNDT
(synker i knæ og kysser heftig hendes hænder)

Theodora, du elsker mig ligevel!

THEODORA
(slutter hans hode mellem sine hænder)

Jørgen Grundt, det, som har været saa lys levende i min sjæl, det skal du . . . (Kysser ham paa haaret.)

JØRGEN GRUNDT
(hvisker)

Theodora!

THEODORA
(ser straalende ned i hans ansigt)

Min elskede!

ANDEN AKT.

Et større værelse med lignende udstyr og møblement som i første akt. Dør paa høire væg og i baggrunden, den sidste til entreen. Paa venstre væg to vinduer, hvorigjennem solen skinner ind.

THEODORA sidder i solskinnet og syr paa en liden barneskjorte. Nu og da holder hun den op og betragter den med stille fryd.

Det banker. Fru ELSA træder ind, i lys vaardragt og med noder under armen.

FRU ELSA

(blir staaende ved døren og betragte den anden med et smil).

THEODORA

(skynder sig at gjemme det, hun syr paa, hvorpaa hun ser paa den anden og smiler igjen).

FRU ELSA

(lægger noderne bort og iler hen og omfavner den anden).

(Pause.)

THEODORA

Aa, Elsa, det var morsomt, du kom nu!

FRU ELSA

(reiser sig og gaar baglængs henover gulvet, idet hun betragter den anden. Derpaa)

Theodora, ved du, hvordan du saa ud, da jeg kom ind?

THEODORA
(ryster paa hodet, smiler).

FRU ELSA

Som en gudinde!

THEODORA

For en vaardag du!

FRU ELSA

Ja, ikke sandt! Alle de mennesker, jeg mødte, saa forelskede ud.

THEODORA

Det samme gjør ogsaa du. Det dufter jo rent af dig.

FRU ELSA

Ja, tænk, jeg syntes, alle de herrer jeg mødte havde lyst til at omfavne mig. Og Gud ved, om de ikke havde faat lov.

THEODORA

Du lykkelige trold. Jeg vilde nødig være den mand, som faldt i dit garn.

FRU ELSA

Aa, mændene spiller saamæn aldrig sin sidste trumf ud. Det blir altid os kvinder, som taber tilslut. Men lad gaa!

THEODORA
(med hentydning til noderne)

Er det en ny musikprins?

FRU ELSA

Nei, vi prøver til paa torsdag. Det gjælder mynt til fattigbarns ophold paa landet. — Er det ikke smukt af mig?

THEODORA

Ja, den som kunde gjøre saa meget smukt som du, Elsa.

FRU ELSA

Aa pyt! (Ser sig om.) Og det gaar fremdeles godt med eget hushold og pige og sligt?

THEODORA

Aaja!

FRU ELSA
(mod den anden)

Men jeg syntes, du sad og sydde paa noget morsomt. Lad os endelig se engang.

THEODORA
(værger sykurven)

Du faar ikke lov! Jeg sad og stopped strømper.

FRU ELSA
(ler)

Tænk! Slider han allerede strømper.

THEODORA

Gaa væk! Du er uskikkelig.

FRU ELSA

Nu tror du naturligvis, at du er den eneste i verden, som nogensinde har sydd en liden barneskjorte.

THEODORA

Skal du ikke sidde ned?

FRU ELSA

Tak! Men en ting vil jeg si dig: Du skal la mig faa lov at forære dig et dusin smaating af hver sort. Der skal ikke saa lidet til, ved du.

THEODORA

Du er saa altfor snil, Elsa. Men er du nu sikker paa, at du ikke selv . . .?

FRU ELSA
(lystig)

Ja ved du hvad, det er jeg da virkelig saa temmelig sikker paa. (Sætter sig hos hende.) Men saa var der en ting til: Hvorledes staar det sig med finanserne, kjære barn?

THEODORA
(smiler)

Ja nu kommer det godt med, at jeg har strævet og lagt mig op. Nu kan jeg leve sorgløst mindst et aar.

FRU ELSA

Jeg har et udmerket forslag. Vi bygger netop en villa udenfor byen. Naar den blir færdig om et

par maaneder, saa flytter du naturligvis ud til os, faar dig et par tre værelser, til alt er over og i god orden.

THEODORA

Nei, Elsa, det kan jeg ikke ta imod.

FRU ELSA

Du kan ta din pige med og føre eget hus der ogsaa. Og vil du betale husleie — af hensyn til din ømme ære — vel! Men saa kunde da jeg til stadighed være i nærheden.

THEODORA

Endnu tør jeg ikke si tak. Det er for meget.

FRU ELSA

Vi slaar det fast. Og ellers har du det jo bare godt og vel jo?

THEODORA

(skjuler først ansigtet i hænderne, men reiser sig saa med et suk)

Den, som turde være saa glad og straalende, som en har trang til.

FRU ELSA

Men herre Gud, jeg syntes du straalte som en liden sol, da jeg kom herind.

THEODORA

Aaja, der er øieblikke! Men at holde udenfor alt det, som saarer og ængster og forstyrrer, det er sværere end jeg havde trodd.

FRU ELSA

Er det den ganske stad, som staar paa ende og har fundet en ny skandale at gumle paa?

THEODORA

Nei, det vidste jeg jo paa forhaand.

FRU ELSA

Er det de anonyme breve fremdeles? Fra alle de kvinder, som misunder dig?

THEODORA
(fremover gulvet, ryster paa hodet)

Jeg læser jo ikke de længer.

FRU ELSA

Men hvad er det saa, min ven?

THEODORA

Aa . . . (Slaar om.) Jeg har tat et stort skridt. Jeg har skrevet til skolebestyrerinden.

FRU ELSA

Men du har da tat permission fra skolen for længe siden jo?

THEODORA

Jeg vilde gjerne holde min plads aaben et aar. Tror du, bestyrerinden gaar med paa det?

FRU ELSA

Den gamle pebermø! Af hende skal du ikke vente formeget.

THEODORA

Og saa har jeg skrevet til far.

FRU ELSA

Ja, det var et stort skridt.

THEODORA

Jeg prøvede at forklare ham det hele — fra mit syn. Det skylder jeg ham.

FRU ELSA

Den stive, pertentlige herr sorenskriver Berle. Jo, jeg synes at se ham læse det brev.

THEODORA
(som til sig selv)

Er det ikke forunderligt, at selv om man gjør det, man er sikker paa er ret, saa skal man ligevel ha lidt ond samvittighed. Der maa hvile en forbandelse over vor natur, som stadig holder mekanismen i uorden. — Jeg, som kun forlanger en eneste ting: Ro! Sindsro og arbeidsro og ro til at leve mit eget liv.

FRU ELSA
(reiser sig)

Et spørsmaal, Theodora: Tænker du aldrig paa ham?

THEODORA

Han er i fuldt arbeide med sit. Det gjør mig saa tryg. (Stryger sig over panden.) Og ellers skal det spørsmaal holdes forsvarlig laast ned. Alting maa da ikke faa slippe løs og forstyrre mig heller.

FRU ELSA

Ja, jeg spaar nu ligevel, at en vakker dag, saa — saa trækker magneterne sammen.

THEODORA

Nei, Elsa, af to ulykker faar man vælge den mindste. Og ellers faar du ikke lov at bringe dette paa bane en anden gang. Hører du det.

FRU ELSA

Nei, nei, naar du ikke vil.

THEODORA
(gaar mod skrivebordet)

Jeg vil, jeg maa ha arbeidsro. Men jeg maa formelig forsvare det med næb og klør. Baade mod andre og mod mig selv.

FRU ELSA

Ja, det er vel fremdeles den doktorafhandlingen. Det er jo et slags barn det ogsaa.

THEODORA
(hælder sig baglængs mod skrivebordet)

Ja, og du kan tro, det barn er kjært. At sidde her og forme og fostre paa sin egen idé og sætte

den i høi, mathematisk klarhed. Har jeg ikke lov at forsvare det?

FRU ELSA

Gudbevare os vel, jeg skulde tro det.

THEODORA

Om jeg saa skal si det selv, Elsa: Jeg tror jeg sidder her og reiser op et stort bygværk.

FRU ELSA

Det tviler ingen paa du gjør. Det er sørgeligt, at ikke jeg skjønner mig noget paa mathematik.

THEODORA
(med halvlukkede øine)

Mellem den og jordelementet er det vi gaar. Kjender du historien om titanen?

FRU ELSA

Mener du ham i grotten? Af Michelangelo?

THEODORA

Netop. Han, som bindes af stenvægt og jordvægt, og som slider og slider for at komme løs og gaa frit omkring. Det samme gjør ogsaa vi du. Kanske vil det aldrig lykkes en at komme løs, man kan hige saa høit og slide saa saart man bare vil.

FRU ELSA

Tror du nu du kan bli en lige god mor, baade for aandsbarnet og for — det andet?

THEODORA
(stryger sig over panden, om lidt)

De to hænger mer sammen, end du tror.

FRU ELSA
(smiler)

Hvis du nu skulde vælge mellem et af de to?

THEODORA
(gaar lidt, men stanser)

Vælge? Hvorfor i al verden spør du om det?

FRU ELSA

Jeg kunde tænke mig . . . tja! at det blev nødvendigt.

THEODORA
(om lidt, sukker)

Ialfald tør jeg ikke tænke paa det endnu.

FRU ELSA

Ja, Gud gi, det maa gaa godt da, Theodora! (Omfavner hende.) Og nu farvel med dig! Jeg skal snart komme herop igjen.

THEODORA

Du kommer bestandig som en solstraale, Elsa. Og nu er du den eneste.

FRU ELSA

Det smigrer mig, at jeg er den eneste, som ikke er dum. (Idet hun gaar forbi vinduet tilvenstre, ser hun ud og stanser.) Ak for en deilig vaardag du. Jeg synes, dine trær er blit grønnere, bare siden jeg kom herind. (Lukker vinduet op.) Og her kan du sidde og se ned paa den hele larmende by. Glade vaartoiletter og sure, sinte aprilskufter. Alle de tusen, som gaar ligegyldige forbi, og som er ligegyldige for os. Men — aah! (Stirrer pludselig ned i gaden.) Ja, ved Gud er det ham!

THEODORA

Hvad er det?

FRU ELSA
(gaar baglængs)

Nu faar du besøg.

THEODORA

Af hvem?

FRU ELSA

Aa, det faar du vel tidsnok se. Lad mig endelig se til at komme afsted.

THEODORA
(tar fat i hende)

Men kjære, saa sig, hvem det var da vel!

FRU ELSA

Der steg en gammel herre ud af en vogn og kom op trappen . . .

THEODORA
(afbrydende)

Min far!

FRU ELSA

Lad mig komme afsted, før han staar her inde paa gulvet.

THEODORA
(mod høire)

Ja, hvis du ikke vil møde ham, saa kom denne vei!

FRU ELSA
(stanser)

Nei, nei. Det er jo lumpent af mig at ville løbe fra dig nu. Jeg vil selvfølgelig bli, hvis du vil.

THEODORA

Nei, nei. Du faar nøie dig med kjøkkenveien.

FRU ELSA
(vender i døren og kaster sig om venindens hals)

Gud hjælpe dig da, barnet mit.

THEODORA
(hælder sig mod hende)

Aa, vent et lidet øieblik. (De staar lidt sammen. Saa tar THEODORA sig om hodet.) Sesaa!
(Det ringer)

FRU ELSA
(knuger begge hendes hænder)

Theodora, kjære, kjære dig . . .! (Hun iler ud. Der høres stemmer i entreen.)

(THEODORA gaar hen og sætter sig ved skrivebordet og aabner en bog. Det banker. Hun siger: Kom ind.

Sorenskriver BERLE træder ind. Det er en kraftig, undersætsig mand, nær de sytti aar, med graat haar og skjæg og guldbriller. I haanden bærer han en haandvæske.)

THEODORA
(reiser sig langsomt)

Goddag, kjære far!

SORENSKRIVER BERLE
(uden at hilse; blir staaende et øieblik ved døren og mønstre hende over brillerne. Endelig)

Jeg kommer lige fra stationen. Saa jeg faar kanske sætte denne væsken fra mig.

THEODORA

Ja kjære da! (Hen og tar væsken af hans haand og stiller den hen paa en stol.) Skal jeg ikke faa hjælpe dig frakken af?

SORENSKRIVER BERLE

Nei tak! (Ser sig om.) Jeg faar kanske lov at sætte mig.

THEODORA
(trækker chaiselongen frem)

Værsgod! Denne tror jeg er bedst.

SORENSKRIVER BERLE

Tak, jeg foretrækker en stol. (Sætter sig med stokken mellem benene og hænderne paa haandtaget.

THEODORA kommer atter frem til skrivebordet. Der blir et øiebliks pause, hvorunder han ser paa hende, dels over, dels under brillerne. Saa ser han ned og rømmer sig. Endelig tar han brillerne af og begynder at pudse dem.)

THEODORA
(lænet baglængs mod skrivebordet)

Hvorledes staar det til hjemme da, far?

SORENSKRIVER BERLE
(tonløst)

Jeg gaar jo der alene, ved du.

THEODORA
(om lidt)

Jeg hører, du har været hos en specialist med dine øine? Hvorledes gik det?

SORENSKRIVER BERLE
(tungt)

Hm . . .! — I den sidste uge har jo ogsaa søvnløsheden slaat sig til.

THEODORA
(sukker, ser bort. Ophold).

SORENSKRIVER BERLE
(retter sig mere op)

Og hvorledes har du det da, Theodora?

THEODORA

Jo, tak. Jeg kan ikke ønske det bedre.

SORENSKRIVER BERLE
(sætter brillerne paa og ser stivt paa hende)

Jeg syntes du sa, du kunde ikke ønske det bedre?

THEODORA

Ja, det forholder sig saa.

SORENSKRIVER BERLE
(om lidt)

Jasaa. (Nyt ophold. Saa slaar han om.) Det kan forresten ikke nytte at spilde mange ord paa dette her. For igrunden er jo det hele min skyld.

THEODORA

Aanei da, far!

SORENSKRIVER BERLE

Det er bare otte dage, siden jeg fik dit brev. Men det føles, som jeg er blit tyve aar ældre paa den tid.

THEODORA
(stille)

Ja, far, jeg kunde ikke forsvare at handle anderledes.

SORENSKRIVER BERLE
(fortsætter sin tankegang)

Men skylden er min. Jeg lod mig bøie. Man prøver at holde fast ved en moden overbevisning. Men tilslut saa lar man sig overrumple af klynk og fagre ord, som kildrer en her om hjerterødderne. Men det hevner sig engang. Og nu har ved Gud Nemesis rammet mig.

THEODORA
(som før)

Har du prøvet at se det lidt fra min side, far?

SORENSKRIVER BERLE
(som før)

Havde jeg været standhaftig dengang, saa havde du nu været en bra mands hustru som din søster Julie!

THEODORA
(sukker)

Aa, stakkars Julie!

SORENSKRIVER BERLE

Og det siger du! Julie har intet at skamme sig over. Hun føiede sin far og gjør nu sin pligt mod mand og hjem. Havde jeg sluppet hende ind til hovedstaden mellem kunstnere og litterater og den akademiske ungdom i vor tid, saa havde hun naturligvis havnet i rendestenen hun ogsaa.

THEODORA
(retter sig op, men prøver at smile)

Far, hvorfor kommer du egentlig hid?

SORENSKRIVER BERLE

Hvad behager?

THEODORA
(stilfærdig)

Jeg mente blot — skal vi to tale sammen, saa faar det ske paa en lidt anden maade.

SORENSKRIVER BERLE
(reiser sig)

Nu blir det pinedød bedre og bedre. Jeg skulde naturligvis komme ydmyg og anholde om lov til at tilgi dig.

THEODORA

Jeg venter ingen tilgivelse. Men jeg gaar ud fra, at alle, som kommer herind i min stue, behandler mig med respekt.

SORENSKRIVER BERLE
(om lidt)

For at gjøre sagen kort: Naar reiser du til udlandet?

THEODORA

Det har ikke været min mening at reise bort.

SORENSKRIVER BERLE
(stryger sig over panden, behersker sig og begynder at gaa frem og tilbage)

Hvis det er pengene, det staar paa, skal jeg denne gang ikke stille mig uvillig.

THEODORA

Det er slet ikke af den grund.

SORENSKRIVER BERLE
(fortsætter)

Jeg har tænkt lidt over, hvor du bør ta hen. Sydtyskland eller Schweiz. Og saa er det jo selvsagt, at du sætter barnet bort til paalidelige mennesker der nede. For selv maa du jo komme hjem.

THEODORA

Tak, far, men dette kan jeg ikke gjøre.

SORENSKRIVER BERLE
(stanser, ser paa hende)

Du kan ikke, siger du?

THEODORA

Der er hensyn, som fordrer, at jeg blir.

SORENSKRIVER BERLE

For eksempel?

THEODORA
(om lidt)

Jeg maa kunne se mit barn i øinene. At flygte nu, — det vilde være feigt. Det vil jeg ikke.

SORENSKRIVER BERLE

Dette skal vel bety moderne kvindelig tapperhed det, kan jeg tænke.

THEODORA

Aa, far, hvor lidet du kjender mig.

SORENSKRIVER BERLE

Der sa du et sandt ord. Vi er fremmede for hinanden, vi to.

THEODORA

Er det bare min skyld?

SORENSKRIVER BERLE

Det begyndte, saasnart du lærte at læse. Baade med dig og Julie. Og din mor . . . naa fred med hende. Men I gjorde mig alle til en ensom mand. Ensom midt i mit eget hus. Og det var min egen skyld. Jeg lod det ske.

THEODORA

Ja, far, jeg har ofte tænkt paa de ting.

SORENSKRIVER BERLE

Nu vil jeg spørre dig om én ting, Theodora. Er ikke jeg en hæderlig og retskaffen mand?

THEODORA
(varmt)

Aa, far, det behøver vist ikke jeg at svare paa.

SORENSKRIVER BERLE

Og dog har jeg tabt hele mit liv. Der maa hvile en ond skjæbne over mig.

THEODORA
(som før)

Far, det har du baaret mandig.

SORENSKRIVER BERLE

Mandig ja. Det hjælper lidet nu, da alt er for sent. Engang kaldte man mig en af landets første jurister. Hvad hjalp det. Jeg havde ikke den rette dusinkulør. Jeg maatte se paa, at elendige jyplinger gik mig forbi og blev mine overordnede. Jeg har maattet gjøre honør for folk, jeg ikke agter mer end min hund. Jeg har faat saar paa saar og den ene skramme mere blodig end den anden. Og bestandig havde jeg ret.

THEODORA

Stakkars far!

SORENSKRIVER BERLE

Men nu, Theodora, da dette her kom til, da fik jeg som et tag i struben. Da brød alle de gamle saar

op. Nu staar det sidste paa spil. Og for en gangs skyld vil jeg være den, som vinder.

THEODORA
(støtter sig ængstelig mod bordet)

Far, hvad mener du?

SORENSKRIVER BERLE.

Jeg vil ha skandalen saa liden som mulig. Naar reiser du?

THEODORA
(svarer ikke)

SORENSKRIVER BERLE
(begynder at gaa frem og tilbage, idet han kjæmper med sin sindsbevægelse)

Aa, aa, at dette skulde hænde nu! (Stanser.) Vil du ikke svare mig?

THEODORA

Jeg kan ikke svare slig som du vil.

SORENSKRIVER BERLE

Du har ingen følelse af at skylde din far noget. Aanei, det er vist gammeldags. Jeg har aldrig hørt andet, end at naar kvinder faar lære en mands kundskaber, saa blir de skrullete. Hvis jeg nævnte blufærdighed, saa vilde du vist le. Eller pietet mod slegten. Eller synd mod Gud. Alt det er vist luftet ud for længe siden. (I sterkere bevægelse). Hvis din mor havde levet nu, Theodora, — hun havde ikke orket dette.

THEODORA
(sagte)

Jeg har tænkt over de ting.

SORENSKRIVER BERLE

Og hvis hun nu ser, hvor du er haard mod mig.
Og se det kan hun, vær vis paa det.

THEODORA
(kjæmper mod sin bevægelse)

Far, hvis du fortsætter paa den vis . . .!

SORENSKRIVER BERLE
(sætter stokken i gulvet)

Theodora, jeg er ikke kommen hid for spøg.
Du ved endnu ikke, hvad det gjælder for mig.
(Det banker.)

SORENSKRIVER BERLE

Er vi ikke alene?
(Pigen træder ind med et kort.)

THEODORA
(ser paa kortet)

Jeg kan ikke ta imod den dame nu.

SORENSKRIVER BERLE

Jeg gaar om et par minutter.

THEODORA
(tungt)

Nuvel. Dette gjælder nok ogsaa en vigtig sag for mig. Vil De be den dame vente lidt der inde, Amalie.

(Pigen gaar.)

SORENSKRIVER BERLE
(gaar først lidt op og ned paa gulvet for at samle sig)

Ja, nu er det bedst vi gjør sagen kort.

THEODORA
(vender tilbage mod skrivebordet, svarer ikke).

SORENSKRIVER BERLE

Vel har jeg tabt meget. Men gudskelov endnu intet paa selve æren. Og hvis nu du ikke vil forlade skuepladsen en stund . . . saa faar jeg.

THEODORA
(uvilkaarlig)

Vil du?

SORENSKRIVER BERLE
(stanser)

Nei eller ja?

THEODORA

Far, vil du tvinge mig til at gjøre noget, som jeg synes er uret.

SORENSKRIVER BERLE
(stille, med bøiet hode)

Det er kanske bedst, at du faar vide alt. Jeg har faat varsel om, at idag eller imorgen kan jeg være fuldstændig blind.

THEODORA
(hvisker)

Far, hvad siger du!

SORENSKRIVER BERLE
(sukker)

Jeg har indleveret min afskedsansøgning. Med den stridbare sorenskriver Berle er det snart slut.

THEODORA
(lukker øinene, aandeløst)

Aa, far!

SORENSKRIVER BERLE

Jeg har holdt alting ud, saalænge jeg havde mit arbeide og mine pligter. Men naar jeg blir siddende som en hjælpeløs fange . . . og skal ledes og hjælpes for hvert skridt . . . da, da indser jeg ikke, hvordan det skal gaa. Det kunde ialfald ikke skade at ha en datter i nærheden af sig.

THEODORA
(som før)

Nei, nei?

SORENSKRIVER BERLE

Jeg har to at vælge imellem. Men Julie har byrder nok før . . . og desuden . . .

THEODORA

Du kan være sikker paa mig, far.

SORENSKRIVER BERLE

Ja, kan jeg det? For ærlig talt, det kunde vist ikke skade, at vi to fik være lidt sammen. Og desuden,

naar ikke jeg længer kan læse, saa var det ikke af veien at ha om sig et menneske som dig at tale med.

THEODORA

Ja, jeg forstaar —

SORENSKRIVER BERLE
(kjæmper med sig selv)

Naar jeg nu gjør dig et forslag, saa skal du vide, at det har kostet mig. Jeg kan strække mig saa langt som at tilgi dig. Reis! Og kom igjen. Folk glemmer fort. Og selv om andre ikke gjør det, saa vil jeg. Men oppe i en daglig skandale vil jeg ikke leve. Saa længe jeg kan holde hodet oppe, vil jeg ikke det.

THEODORA

Aa, far, dette er forfærdeligt!

SORENSKRIVER BERLE

Jeg faar en pen pension og har ogsaa lidt andet i baghaanden. Du vil ikke behøve at gjøre andet, end hvad du selv har lyst til. Tror du ikke, vi to skulde faa det godt sammen?

THEODORA

Far, — dette skal jeg vælge imellem?

SORENSKRIVER BERLE

Ja.

THEODORA

Om du vidste, hvor det er haardt.

SORENSKRIVER BERLE

Der er flere, som føler det haardt. (Retter sig op.) Og det vil jeg tilføie, at jeg har maattet bøie mig noksaa dybt for at gi dette tilbud. Tar du det ikke med tak, saa retter jeg mig op og gaar. — Og saa reiser jeg.

THEODORA
(ser ind i det)

Men kjære far . . . naar dine øine . . .?

SORENSKRIVER BERLE
(ler koldt)

Ja, ikke sandt! En blind olding i fremmed land og mellem fremmede hænder. Du har ret i det. Det er et slags baand paa mig, vil du si. Men jeg skal si dig noget, Theodora: Saa skadeskudt som jeg føler mig nu, saa kunde det hænde, jeg reiste ligevel. Paa min vis.

THEODORA
(ser paa ham)

Far, hvad mener du!

SORENSKRIVER BERLE
(om lidt)

Der kan komme øieblikke, da alle værdier sættes paa hodet. Jeg er træt af at slaas. Og af at tabe. Og af at saares. Der gives en maade at reise fra det hele paa, som ikke gaar hverken til lands eller vands.

THEODORA
(som før, blegner)

Far!

(Pause.)

(THEODORA skjuler ansigtet i hænderne.)

SORENSKRIVER BERLE
(bleg og ubevægelig)

Nu ved du, hvad du har at vælge imellem.

THEODORA
(frem for sig)

Aa, far, dette bedøver mig. Dette orker jeg ikke. Ja, ja, — du, du — faar faa det, som du vil.

SORENSKRIVER BERLE
(om lidt)

Reiser du i morgen?

THEODORA
(pludselig, løfter hodet)

Men det er sandt. Efter dette kan du vel skjønne, det blir umuligt for os to at være sammen.

SORENSKRIVER BERLE
(ser paa hende, tonløst)

Jasaa.

THEODORA
(iskold)

Du overdænger mig med sindsbevægelser du, far. Endda du maa vide, hvor farligt det er for mig nu. Naar jeg faar tænkt over dette, saa ved jeg ikke, hvordan det gaar.

SORENSKRIVER BERLE
(om lidt, bøier hodet)

Jeg forstaar. Du viser mig døren.

THEODORA

Jeg gjør, hvad jeg kan forsvare for min samvittighed og mit barn.

SORENSKRIVER BERLE

Ja, ja. — Ja, ja. (Gaar mod døren, men vender sig.) Theodora!

THEODORA
(tonløst)

Ja?

SORENSKRIVER BERLE
(ligesaa)

Farvel. (Gaar.)

(THEODORA blir staaende en stund og se frem. Endelig vakler hun hen til chaiselongen, synker ned og skjuler ansigtet i hænderne.

Det banker. THEODORA ænser det ikke. Saa stikker skolebestyrerinden hodet ind ad døren, og da THEODORA fremdeles ikke merker hende, træder hun varsomt ind. Det er en svær, graahaaret dame med store bevægelser. Hun træder stilt tæt hen til THEODORA og lægger hænderne paa hendes skulder.)

THEODORA
(ser op, vaagner)

Aa, det er sandt. Undskyld . . .

FRØKEN RAMM

Stakkars Dem, barnet mit. De kan tro, jeg har ondt af Dem i denne tid.

THEODORA

Værsgod, sid ned, frøken Ramm.

FRØKEN RAMM
(retter sig op)

Ja, frøken Berle. Nu gjælder det for Dem at holde ud. (Fægter med den knyttede haand.) Holde ud, holde ud! Det er fra slige kvinder som Dem, vi kan vente os de største tag. Og Gud velsigne Dem, fordi de saa modig gaar i spidsen.

THEODORA
(stryger sig over panden)

Vil ikke frøkenen sidde ned?

RRØKEN RAMM

Jeg havde noget at tale med Dem om. Men jeg forstaar, at De nu har havt en slem dyst. Deres far er nok en streng herre.

THEODORA

Min far er det mest retskafne menneske i verden. Saa De maa godt faa lov at tale med mig om noget andet, frøken Ramm.

FRØKEN RAMM
(sætter sig hos hende)

Ja, det er vel ikke vanskeligt at skjønne, hvad det er.

THEODORA

De har faat mit brev.

FRØKEN RAMM
(varmt)

Det har sat mig i en lidt vanskelig situation. Ingen kan jo ha mere sympathi for Dem i denne sag

end jeg. De ved, hvor længe jeg har kjæmpet for kvindens rettigheder. Og med hensyn til hendes forhold til mand og barn, saa har nu De vist en vei, som antagelig vil gjøre en hel revolution.

THEODORA
(flytter sig uvilkaarlig lidt unda)

Aanei da. Det har ikke været min mening.

FRØKEN RAMM

Selvfølgelig har det været Deres mening. Der er jo en mængde kvinder, som afskyr manden, men taaler ham for barnets skyld. Nu har De løst gaaden. Herefter behøver ikke kvinden at bli et offer for manden, fordi om hun attraar et barn. Jeg er ikke i tvil om, at tusender af frigjorte kvinder vil hilse Dem som en fremtidens madonna.

THEODORA

For Guds skyld, det haaber jeg da ikke.

FRØKEN RAMM
(reiser sig)

Saa? Ikke det? (Begynder at gaa frem og tilbage.) Nuvel, jeg skal villig indrømme, at havde De paa forhaand raadført Dem med mig, saa havde jeg antagelig sagt, De skulde vente til et mere beleiligt øieblik. For tiden har vi jo en mængde andre sager, som vi først burde faa fra haanden.

THEODORA
(smiler)

De mener da ikke, at jeg er nogen sag, frøken Ramm?

FRØKEN RAMM

Dette kan aldrig bli andet end en meget vigtig sag for kvindens fremtid.

THEODORA
(sukker)

Det var altsaa min skolepost . . .

FRØKEN RAMM
(stanser, om lidt)

Ja, som sagt, det har sat mig i adskillig forlegenhed, frøken Berle. Netop fordi dette kommer saa ubeleiligt.

THEODORA

Da gjør det mig ondt, frøken Ramm.

FRØKEN RAMM

De ved, jeg anser Dem for min bedste lærerkraft, og at eleverne forguder Dem. Men . . . men. Hvad tror De forældrene vil si herefter?

THEODORA
(smiler)

Jeg kan da ikke bli daarligere i at læse fysik og mathematik — herefter . . .!

FRØKEN RAMM
(halvt i spøg)

Forældrene kan godt taale lærere med radikale ideer. Men naar en enkelt gir sig til at sætte dem ud i livet som De nu . . . hm!

THEODORA
(smiler)

Er det ikke ideernes bestemmelse at skulle sættes ud i livet?

FRØKEN RAMM
(som før)

Jeg ser naturligvis dette nu som skolebestyrerinde. Forresten, om vi skulde gi os til at praktisere alle de ideer, vi gaar omkring med — jo, jo, sa'n!

THEODORA

Ja, De har kanske ret i det.

FRØKEN RAMM
(alvorlig)

Jeg foreslaar ialfald, at De holder Dem borte fra skolen et par aar. Men Da kommer De kanske til at staa paa bar bakke?

THEODORA

Aa, det skal De slet ikke tænke paa, frøken Ramm.

FRØKEN RAMM

Vi vil naturligvis ikke slaa haanden af Dem. Vi holder et møde en af de første dage i kvindesagsforeningen, og da er det meningen at foreta en indsamling til Dem. Saa kan De faa leve ganske sorgløst den første tid.

THEODORA
(reiser sig, forbauset)

Nei, men . . .!

FRØKEN RAMM
(fortsætter sin tankegang, idet hun driver)

Tro bare ikke, De skal bli staaende alene, frøken Berle, nu da al verden fordømmer Dem. Vi fremskredne kvinder vil slaa formelig en leir om Dem. Jeg spaar Dem, at der skal komme ind flere hundrede kroner . . .

THEODORA

Men kjære, jeg vil da ikke ha nogen indsamling, frøken Ramm.

FRØKEN RAMM
(stanser)

Vil De ikke, siger De? Naturligvis vil De det.

THEODORA

Jeg forbyder det absolut.

FRØKEN RAMM
(gjør vold paa sig for at være elskværdig)

Men indser De da ikke, at bortset fra pengene vil dette samle viljer og hjerter om Dem og lægge et formildende skjær over det hele.

THEODORA

Tak, frøken, men jeg indser ikke, hvad jeg skal med det formildende skjær.

FRØKEN RAMM
(svælger sin ophidselse)

Desuden vilde det være en ypperlig anledning til at vise verden, at blandt os kvinder er der mere tolerance, mere kjærlighed, mere varme.

THEODORA

Men kunde man ikke yde mig det i al stilhed, frøken Ramm?

FRØKEN RAMM
(buser ud)

I al stilhed — aa du store min! Hvad kan vi kvinder tjene paa det? Nei, sligt maa naturligvis gjøres slig, at det kommer i aviserne.

THEODORA
(smiler, træt)

Jasaa — er det slig, det maa gjøres?

FRØKEN RAMM

Jeg haaber, De betænker Dem to gange paa at afslaa vor hjælp. De kan saamæn ha godt af at ha nogen i ryggen.

THEODORA

Jeg betænker mig ikke paa at si nei tak.

FRØKEN RAMM
(krænket)

Jasaa, da. Vil De saa si mig, hvorfor De har gjort dette, frøken Berle?

THEODORA
(smiler)

Maa jeg absolut si Dem det?

FRØKEN RAMM

Jeg spør paa alle kvinders vegne.

THEODORA

Nuvel, siden De spør for saa mange, saa kan jeg svare, at jeg handler, som det passer for mig, og saa haaber jeg, andre kvinder handler anderledes, hvis det passer for dem.

FRØKEN RAMM

Det er hele forklaringen! Eksemplet for de tusende har slet ikke noget værd for Dem?

THEODORA

Nei, ikke spor.

FRØKEN RAMM
(bekjæmper sig paany)

Dette er storartet! (Driver igjen.) Og jeg, som satte Dem høiere end saa. Jeg har tænkt at holde et foredrag om Deres sag og siden samle en adresse til Dem.

THEODORA

Aanei da.

FRØKEN RAMM
(stanser)

De vil ikke det heller?

THEODORA

Nei. Jeg vil ikke det heller.

FRØKEN RAMM
(driver, mer og mer ubehersket)

Ja, naar man føler sig saa høit paa straa. Ikke behøver det spor hjælp fra os andre. Saa er jo det

storartet naturligvis. Joda, det er et heltemod, som jeg aldrig i mine levedage har hørt magen til. Lad os nu bare se, naar al verdens dom og fordømmelse falder ud over Dem. Herefter vasker ved Gud jeg mine hænder.

THEODORA

Ja, naturligvis.

FRØKEN RAMM
(stanser)

Hvad? Naturligvis siger De?

THEODORA

Ja.

FRØKEN RAMM
(driver, grædefærdig)

Ja, hvad vil De jeg skal gjøre. Jeg kommer her med den fulde sympathi og rækker Dem haanden til hjælp. Jeg er nu engang slig. Men det er saamæn ikke meget taknemmeligt. Man burde ved Gud la verden seile sin egen sjø.

THEODORA

Ja, det har De ret i.

FRØKEN RAMM
(stanser)

Hvad?

THEODORA

Jeg siger, De har ret i det.

FRØKEN RAMM

Jeg gad rigtig vide, om De staar der og gjør nar af mig nu. Isaafald skal jeg saavist ikke genere. Men la mig ligesaa godt si Dem det rent ud. Vistnok er jeg enig med Dem i principet. Men dette her — Vorherre bevare os!

THEODORA
(trækker paa skuldrene)

Frøken Ramm! Jeg føler mig lidt træt. Jeg længes efter at faa være i fred.

FRØKEN RAMM
(om lidt, efter at ha betragtet den anden)

Ja saa min salighed tror jeg ikke, hun viser mig døren. Saa det er takken for, at jeg kommer her . . . (Tørrer sine øine, men samler sig og driver paany.)

THEODORA

Saa slaar vi kanske fast, at jeg tar afsked fra Deres skole en gang for alle?

FRØKEN RAMM

Gudbevares, frøken Berle, jeg blir ikke den, som taber paa det. Og naar De nu siger det selv, saa sparer De mig. Jeg tror neppe, at nogen skole staar aaben for Dem efter denne dag.

THEODORA

Var der saa noget mer?

FRØKEN RAMM

Jo det var det, at jeg tror, de fleste kvinder vil komme til at skamme sig paa kjønnets vegne. De er udgaat fra et dannet hjem . . .

THEODORA
(afbrydende)

Frøken Ramm! Nu ønsker jeg, De skal gaa.

FRØKEN RAMM
(smiler rasende)

Tak, frøken Berle. Tak! (Gaar mod døren, men vender sig.) Farvel, frøken Berle. Kanske vi hører fra hinanden siden. (Gaar.)

THEODORA
(staar en stund og ser frem. Endelig gaar hun hen og aabner vinduerne, idet hun leende siger ved sig selv)

Puh! Hun maa luftes ud! (Gaar fremover gulvet, men stanser og stryger sig over panden. Ængstelig.) Men nu blir jeg nok ogsaa alene!

TREDJE AKT.

En mindre stue med aabne døre i baggrunden ud mod en glasveranda med planter. Fra verandaen fører en trappe ned i haven, hvis trætoppe ses foran en bugt af fjorden. Paa løvaaserne i det fjerne falder det rødlige skjær af solnedgangen.

Stuen er møbleret paa lignende vis som i de to første akter. Paa høire væg to døre, den forreste til kjøkkenet, den bagerste til andre værelser. Paa venstre væg et bredt vindu i schweizerstil, foran dette skrivebordet, oversaadd med beskrevne manuskripter. Bogreol.

Bag skrivebordet staar en straavugge, hvori et sovende barn. En ældre pige sidder og vugger, mens hun strikker.

FRU ELSA kommer fra forreste dør tilhøire. Hun er i ærmeforklæde og bærer en mugge i haanden.

FRU ELSA
(paa et tegn af pigen)

Aa, sover prinsen!

PIGEN
(hvisker)

Han er netop sovnet.

FRU ELSA

Er frøken Berle gaat til byen?

PIGEN

Nei, hun er blot ude for at trække frisk luft.

FRU ELSA

Hun har da ikke siddet oppe inat igjen?

PIGEN

Nei, men hun var oppe klokken fem imorges.

FRU ELSA

Det gale menneske!

PIGEN

Ja, det samme siger jeg, frue. Hvis ikke frøkenen sled saa i det, saa var kanske gutten lidt friskere ogsaa . . . Det er saa rart med morsmelken.

FRU ELSA

Jaha . . . Men I skulde vel ikke ha lidt fløde at laane mig? Jeg staar midt oppe i at bage, og saa blev det for lidet.

PIGEN

Ja, jeg tror nok det. — (Reiser sig forsigtig og stanser vuggen, hvorpaa hun lister sig paa tærne hen til kjøkkendøren. Begge ud.

JØRGEN GRUNDT kommer op trappen fra haven og stanser et øieblik ude paa verandaen. Da han saa kommer ind og ikke finder nogen, vil han gaa, men faar øie paa vuggen. Der gaar et sæt i ham. Saa træder han varsomt nærmere og betragter det lille barn. Han er i reisedragt og med taske i rem over skuldren.)

PIGEN

(kommer; idet hun faar se den fremmede, udbryder hun)

Aa, Gud!

JØRGEN GRUNDT

Undskyld, — bor ikke frøken Berle her?

PIGEN
(sætter sig ved vuggen)

Jo, det er nok saa.

JØRGEN GRUNDT

Er frøkenen gaat ud?

PIGEN
(vugger; uden at se paa ham)

Ja.

JØRGEN GRUNDT
(usikker)

Og den lille der — han er vel et aars tid nu?

PIGEN

Ikke fuldt.

JØRGEN GRUNDT

Sig mig, har frøken Berle nogen ansættelse nu?

PIGEN
(ser lidt mistænksom paa ham)

Jo. Hun udfører beregninger for en livsforsikring.

JØRGEN GRUNDT
(lidt overrasket)

Jasaa. (Gaar mod døren.) I bor saa deiligt. Har I bodd længe her?

PIGEN

I vel et aar.

JØRGEN GRUNDT

Tak! Ja, undskyld spørsmaalene, men jeg er en god ven af frøken Berle. (Sænker stemmen.) Sig mig — er hun langt borte?

PIGEN

Hun gik en tur.

JØRGEN GRUNDT
(kaster et blik paa sig selv)

Da var det kanske bedst, at jeg kom igjen. (Pludselig.) Sig mig, hvad heder den lille?

PIGEN
(lidt stram)

Den lille heder Jørgen.

JØRGEN GRUNDT
(uvilkaarlig)

Jasaa! (Samler sig.) Ja, tak for gode oplysninger. (Tar frem en krone.) Farvel! (Rækker hende mynten.)

PIGEN
(som før)

Nei mange tak.

JØRGEN GRUNDT
(smiler)

Undskyld da!

PIGEN

Hvem skal jeg hilse fra?

JØRGEN GRUNDT

Jeg kommer igjen. Vil De si frøkenen, at . . . aanei, De behøver ingenting si. Farvel. (Han gaar.)

PIGEN

(staar en stund og ser efter ham, gaar saa hen og lukker vinduet op og ser ud. En vogn høres at rulle bort. Idet hun gaar tilbage mod vuggen)

Det ansigt. Hm!

THEODORA høres komme syngende nede i haven. Lidt efter kommer hun op havetrappen. Hun er i lys sommerkjole og en svær solhat og bærer en buket af markblomster.)

THEODORA

(stanser i døren og hvisker)

Sover han?

PIGEN

Ja.

THEODORA

(lægger blomsterne bort og tar hatten af)

Ak, hvor det var henrivende at være ude idag, Amalie. Jeg har badet, og saa svømmed jeg langt udover fjorden, endda det blaaste. Det var deiligt. Men jeg har nok faat sand i skoene desværre. (Hun trækker den lave sko af og gaar ud paa verandaen og tømmer sanden udover gelænderet.)

PIGEN

(da THEODORA kommer ind)

Var det saa, at jeg skulde gaa til byen?

THEODORA

Ja, men jeg tænker, De først vasker op. Og saa er jeg ikke rigtig færdig heller.

PIGEN

Men han forlanger nok at bli vugget han her?

THEODORA

Jeg faar nok gribe til snoren igjen. — Men det er sandt, Amalie, først maa De slaa vand paa disse blomster for mig. Jeg har ikke tid til at presse dem endnu.

PIGEN

Skal jeg flytte vuggen nærmere skrivebordet?

THEODORA

Nei, saa kunde jo den skjelm finde paa at vaagne. (Hun tar frem en snor, fæster den ene ende i vuggen og strækker den saa hen til skrivebordet, hvor hun fæster den anden ende i sin fod, saa hun derved blir istand til at vugge. PIGEN tar blomsterne og gaar ud.

THEODORA begynder at arbeide, idet hun indfører tal fra løse papirlapper og ind paa skemaer, hvorpaa hun lægger sammen og konvoluterer.)

PIGEN
(stikker hodet ind)

Her har været en fremmed herre.

THEODORA
(optat)

Jasaa.

PIGEN

Han skulde komme igjen, sa han.

THEODORA
(som før)

Jasaa. (I papirerne.) Lad os nu se . . . naa, der har vi det.

PIGEN

Han spurte saa nøiagtig efter alt muligt!

THEODORA
(utaalmodig)

Nei, nu faar De la mig i fred, Amalie.
(PIGEN ud. THEODORA fortsætter, idet hun taler høit med sig selv. Fru ELSA kommer, rød og varm, med et brett nybagte kager.)

FRU ELSA

Sesaa, har du nu spændt dig for igjen?

THEODORA
(irriteret)

Nei, lad mig nu . . .! (Opdager, hvem det er.) Aa, ér det dig! Bare et øieblik du. Jeg skal blot skrive udenpaa.
(Fru ELSA blir staaende med brettet.)

FRU ELSA

Puh! Det er en hed fornøielse at staa ved komfuren idag.

THEODORA
(skriver)

Kirkegaden 68 — Sesaa! (Reiser sig.)

PIGEN
(ind; bretter sine ærmer ned)

Ja, jeg er færdig jeg, frøken.

THEODORA
(til pigen)

Nu faar De ta sporvogn, saa De er hurtig tilbage igjen. Vil De gaa op i livsforsikringsselskabet og levere disse papirer. De ved vel, hvor det er?

PIGEN

Ja, kjære, jeg har jo været der før.

THEODORA

Og saa leverer De kassereren dette brev, saa faar De min maanedsløn. De kan vel bære et par hundrede kroner uden at miste dem, hva?

PIGEN

Aaja da. Jeg faar prøve paa det.

THEODORA

Vil De saa skynde Dem at være tilbage igjen da, er De snil.

(PIGEN gaar.)

FRU ELSA

Tænk jeg tror, hun vil ha mig til at staa her idag med disse stakkars kagerne.

THEODORA
(brister i latter)

Aa, du søde menneske! Men alt dette er da ikke til mig?

FRU ELSA

Hvis jeg faar lov at sidde ned et øieblik, saa kunde vi jo spise sammen.

THEODORA

Ja, det er udmerket. (Trækker to lænestole sammen.)

FRU ELSA

Jeg venter forresten min mand hvert øieblik.

THEODORA
(idet de tar plads)

Din mand ser lidt bleg ud i det sidste, synes jeg.

FRU ELSA

Har du ogsaa lagt merke til det? Du skulde bare vide du, hvor jeg propper ham med alt det bedste, jeg kan hitte paa. Men det hjælper jo ikke det pluk.

THEODORA

Du har en prægtig mand, Elsa.

FRU ELSA

Ja, tænk, jeg blir ogsaa mer og mer forelsket i min mand. Og nu har jeg svoret, at herefter skal mit hjerte ikke banke for nogen anden i den vide verden.

THEODORA

Kan du holde det ogsaa?

FRU ELSA

Aa, naturligvis kan jeg ikke det. Men sæt nu, om han gaar der og blir bleg og udhulet, fordi han mistænker mig, ja saa nytter det jo ikke, hvor mange æg jeg putter i ham da.

THEODORA

Aanei, der fordres nok en grundigere kur. — Men jeg er nok rent gal, jeg, som ikke vugger. (Vil reise sig.)

FRU ELSA
(holder hende igjen)

Jeg har sagt dig, at du bare forvænner ham med den vuggingen. Lad ham bare i fred du.

THEODORA

Ja, hvis han nu vaagner, saa skylder jeg paa dig. (Sætter sig igjen.)

FRU ELSA

Tænk du, om den lille tyran engang faar en anelse om, hvad du har slidt og slidt og strævet for ham?

THEODORA

Jeg haaber da, han faar det. Forresten har jeg det jo bare herligt nu. Takket være dig, du gode menneske. Idag skal du faa husleie.

FRU ELSA

Aa, vi behøver saamæn ikke den stakkars husleien. Men du er jo ærjerrig som en spansk ridder.

THEODORA
(tungt)

Idag vil jeg hvile mig.

FRU ELSA

Hvad er det du stræver saa skrækkelig med nu da, menneske?

THEODORA

Kjære, jeg sidder da her og laver beregninger over liv og død, ved du.

FRU ELSA
(ler)

Ja, det var saamæn heldigt, at ikke selskabet satte moralske betingelser for sin mathematiker. Men hør du: Tror du, at din fremtid ved universitetet vil være stængt for dig nu?

THEODORA

Paa grund af barnet, mener du! — Den vilde da ialfald ikke være stængt for en mand.

FRU ELSA

Ja, mændene har nu sine privilegier paa den kant de.

THEODORA
(reiser sig)

Og forresten er det jo langt frem til det endnu. Den forbistrede afhandlingen skulde jo være det store slag. Men det gaar smaat.

FRU ELSA

Faar du saa liden tid tilovers for de ting nu da?

THEODORA
(stryger sig over panden)

Aa tiden er ikke værst du. Men alle de tusen pligter og tanker paa pligter, som holder en bundet dagen lang. Der skal formelig kjæmpetag til for at faa løftet hodet op over det alt sammen. Og endda er ikke det det værste.

FRU ELSA

Men du sa da en gang, at den afhandlingen var færdig?

THEODORA
(gaar frem og tilbage)

Den maa skrives om.

FRU ELSA

Det er storartet! Har du slidt i alle de dage og nætter, og saa . . .?

THEODORA

Sidste halvdel maa skrives om. Det jeg har skrevet, siden . . . — aa, du aner ikke, hvor dette igrunden piner mig.

FRU ELSA
(reiser sig)

Er det den lille tyran i vuggen . . .?

THEODORA
(stanser; i dæmpet udbrud)

Ja, kan du begribe det? Jeg opdager, at siden dette med barnet, siden (tar sig om hodet) nei, jeg tør ikke nævne det. — Kan da en kvinde ikke bevare sin fulde aandskraft og samtidig gi et lidet barn bryst! Maa det være saa? I denne afhandlingen skulde jo jeg naa det høieste. Og saa kommer barnet der og ligesom visker ud, visker ud! — Du skulde føle det! Du skulde føle det.

FRU ELSA

Men kjære, saa kan du jo la den afhandlingen ligge saa længe da. For hovedsagen er da vel han der i vuggen.

THEODORA
(ler koldt)

Jasaa da, jeg skulde kanske gaa her og være bare barnepige nu! Hm! (Slaar om.) Afhandlingen skal skrives om. Den, som bare kunde orke det alt sammen.

FRU ELSA

Ja, ja. Du har jo viljestyrke for ti.

THEODORA
(gaar igjen, sukker)

Vilje er en kostbar ting. — Der er ømme og kjære røster, som maa dræbes om og om igjen.

FRU ELSA

Og jeg, som trodde, du var over det værste nu.

THEODORA

Den, som vil leve udenom skik og brug, Elsa, han faar bestandig ulve omkring huset. Man kan nok gjøre ørene døve, og alligevel blir der en daglig krig for at skaffe sig sindsro og arbeidsro. Der gaar nu f. eks. en mand og stræver med sit oppe i en

fjelddal . . . (Stanser og knuger hænderne.) Og endda ligger det udenfor periferien!

FRU ELSA

Ja, du har jo forbudt mig at nævne ham.

THEODORA

Og saa er det min gamle far. Men, men . . . Er der grene, som vil stænge lys og luft ude, saa faar de skjæres bort. Menneskets ret er vel ikke mindre end træets.

FRU ELSA

Skal du, Theodora, aldrig faa det rigtig godt!

THEODORA
(stryger sig over panden, smiler)

Jo, kjære. Alting er jo igrunden godt og vel. Det gjælder kun at piske mig selv til at være paa høide med det.

FRU ELSA

Du har havt besøg?

THEODORA
(stanser)

Besøg? — Ja, pigen nævnte noget . . . en herre? Saa du ham?

FRU ELSA

Bare et glimt. Ved du hvad, jeg skulde næsten tro, det var ham . . .

THEODORA

Mener du . . .? Aanei da.

FRU ELSA

Jeg saa ham bare, idet han forsvandt ud haveporten. Men jeg tænkte det straks.

THEODORA

Det kan ikke være saa. Han holder sit ord. (Gaar, men stanser.) Men hvis saa er, da spaar det noget ondt.

FRU ELSA

Kjære, hvorfor egentlig noget ondt?

THEODORA

Da faar jeg ikke længer være i fred.

FRU ELSA

Han kunde jo bare ville hilse paa dig jo.

THEODORA
(gaar igjen, men stanser; frem for sig)

Nei, nei, da har han brudt . . . Da faar jeg ikke længer fred. Aa, Elsa, nu havde jeg det jo igrunden saa herligt ligevel du. Det, som endnu er lidt ondt, skal du nok se blir bra med tiden. Jeg burde gaa her og fryde mig hele dagen, burde jeg.

FRU ELSA
(ler)

Kjære, du er da som oftest bare solskin ogsaa, synes jeg.

THEODORA
(lysere)

Du skal skjænde paa mig en anden gang, Elsa, naar jeg begynder at klynke. Jeg er den lykkeligste kvinde paa jord.

FRU ELSA

Nuvel, saa kan du vel spise en kage til da.

THEODORA
(fortsætter, lystig)

Tænk dig nu bare dette deilige barn, som er mit, og som *jeg* faar lov at forsørge. At sidde med det paa fanget og klæ det af og paa. Jeg! — Den lille røver! Hvor gammel tror du han skal være, før jeg kan begynde at gi ham lidt ris. — At stirre ind i disse øine, den lille sjæl, som kanske ogsaa er et barn af min! Jeg skulde ønske, han fik sin fars fromme gemyt, men han skal gaa paa skole hos mig, — det skal bli en komedie. Tænk, naar han blir saa stor, at jeg kan støtte mig paa hans arm! Elsa, nu er det nok længe, siden jeg omfavned dig! (Omfavner den anden.)

FRU ELSA

Du gale menneske. Har du nu ogsaa bestemt, hvad prinsen skal bli.

THEODORA
(gaar frem og tilbage)

En mand! En mand. Forresten hvad han selv vil.

FRU ELSA

Og din far nu da? Sætter han aldrig sin fod her?

THEODORA
(stanser)

Min far? Men kjære dig, han er da borte i sin lille ravnekrog han, ved jeg.

FRU ELSA

Nei, min ven, din far mødte jeg da virkelig paa gaden igaar. Jeg tænkte da du vidste . . .

THEODORA

Her i byen?

FRU ELSA

Ja, hvor ellers. Maa jeg spørre, om du ikke ved, hvordan det er fat med . . . med hans øine heller?

THEODORA
(aandeløst)

Hvad er dog alt dette her. Hans øine. — Er det hændt?

FRU ELSA
(om lidt)

Jo du. Han havde en tjener, som ledte sig.

THEODORA

Aa! (Synker ned i en stol og skjuler ansigtet i hænderne.)

FRU ELSA
(hen til hende)

Aa stakkars dig, saa skulde jeg jo fortalt det lidt mere lempelig da.

THEODORA
(samler sig)

Uventet kommer det jo ikke. Men jeg skjønner bare ikke, hvorfor han er kommen til byen.

FRU ELSA

Det er kanske hans mening at besøge dig. Men saa kan det jo være, at det sidste skridt er det tyngste.
(Pigen kommer fra kjøkkenet.)

THEODORA
(træt)

Aa, er du der, Amalie.

PIGEN
(leverer)

Værsgod, her er pengene. Og saa skulde jeg levere denne pakke fra kontoret.

THEODORA
(reiser sig og lægger det hele hen paa skrivebordet)

Tak, det er vel nye opgaver, kan jeg tænke.

PIGEN

Og her er endda et brev. Jeg mødte byposten udenfor porten. (Leverer, hvorpaa hun gaar ud i kjøkkenet.)

FRU ELSA

Nei, nu er det nok bedst, jeg kommer afsted. Jeg synes høre et svare leven fra mine smaa røvere deroppe.

THEODORA

Aa, Elsa, du maa ikke gaa ifra mig nu.

FRU ELSA

Nu da?

THEODORA
(bleg)

Dette brev er fra far.

FRU ELSA

Er da det saa forfærdeligt, kjære dig?

THEODORA

Aa, jeg ved ikke, om jeg orker at aabne det engang. Jeg aner . . . . . . hvorfor skriver han ellers.
(Aabner og læser. Saa vakler hun hen paa chaiselongen og synker ned.)

FRU ELSA

Nei, men Theodora da!

THEODORA
(gjør vold paa sig, tar sig til hodet)

Sesaa!

FRU ELSA

Er der hændt noget med din far!

THEODORA
(gir brevet)

Læs her!

FRU ELSA
(kaster et hurtigt blik i brevet)

Din arv . . . er deponeret i banken . . . to tusen!
(Ser op.) Ja?

THEODORA
(frem for sig, tonløst)

Der staar noget mer.

FRU ELSA
(læser paany, pludselig)

Men herre Jesus!

THEODORA
(om lidt, som før)

Du havde ret. Det sidste skridt til mig, det havde han ikke orket.

FRU ELSA

Men tror du — aa dette er jo forfærdeligt! Men tror du nu ogsaa, at han virkelig har udført dette i nat.

THEODORA
(som før)

Han var en stolt og stiv mand. Og dog . . . min far!

FRU ELSA

Aa gudhjælpe os! — Theodora, nu maa jeg hente min mand!

THEODORA
(reiser sig)

Vent lidt! (Faar brevet, gaar hen til høire væg og vender sig; tonløst som før.) Det er den lille der i vuggen. Eller jeg igrunden. Fordi jeg ikke vilde . . . . naa, det faar være saa.

FRU ELSA

Stakkars Theodora!

THEODORA
(som før, frem for sig)

Du undres vel over, at jeg ikke er mer fortvilet? At jeg ikke synker ned i graad og jammer?

FRU ELSA

Aa, jeg forstaar ingen ting.

THEODORA

(bryder løs i stigende bevægelse)

Men ser du da ikke, at jeg sidder paa et hvælv, og at den ene braadsjø efter den anden anfalder mig for at skylle mig væk. Har jeg ikke lov at prøve at være koldblodig og klamre mig fast. Det er som al verdens magter har sammensvoret sig mod mig for at skabe mig lidelser og atter lidelser, saa store, at de skal ta magten fra min forstand. Aa, dette begynder at bli modbydeligt.

FRU ELSA

Theodora, prøv nu at fatte dig lidt. Dette vil du nok komme over.

THEODORA

(som før)

Nu skal ogsaa døden tages i brug. Kvalerne over, at far er død, og at det er min skyld, det skal bringe min dømmekraft i uorden og faa mig ned i blind anger. Ser du ikke, at man bruger datterfølelsen i mig nu som en dolk, jeg skal vende mod mig selv. Skal da vort følelsesliv være vor forræder og falde os i ryggen. Aa, dette er raat. Jeg vil ikke! Hvis jeg skal forraade det, jeg føler er det helligste for mig, — fordi jeg har en far, ja da faar datterfølelsen rykkes ud! (River brevet i stykker.) Jeg vil ikke. Elsa, hører du det. Jeg klamrer mig fast. Jeg vil ikke.

FRU ELSA
(staar forfærdet og ser paa hende)

Nei, nei . . .

(Ophold.)

THEODORA
(synker lidt sammen, prøver at samle sig)

Vel, saa er det forbi. Nu faar nok din mand hjælpe mig med . . . jaha! (Gaar lidt fremover, men stanser og tar sig pludselig om hodet.)

FRU ELSA
(ængstelig)

Theodora, her er en stol!

THEODORA
(kaster sig om den andens hals)

Aa, dette er min far!

FRU ELSA

Aaja, han har nok lidt paa sin vis han ogsaa.

THEODORA
(hulkende)

Stakkars far!

(Ophold.)

PIGEN
(kommer)

Her stanser en vogn udenfor.
(THEODORA ænser det ikke.)

FRU ELSA

Sig, at ingen er hjemme.

PIGEN

Det er vist den herre, som var her nylig, og som skulde komme igjen.

THEODORA
(samler sig, til ELSA)

Aa han. Kanske det er ham ligevel.

FRU ELSA

Bed ham komme igjen en anden gang.

THEODORA
(pludselig)

Nei. Nei, nu kan han gjerne komme. For dette maa der nu gjøres en ende paa. Lad ham bare komme.

FRU ELSA
(tar sit lommetørklæde og tørrer THEODORAS ansigt)

Ja, ja som du vil da, barnet mit!

THEODORA
(faar en tanke)

Men den lille der maa ud. Hjælp mig at bære vuggen ind i soveværelset, Amalie.

FRU ELSA

Aanei, lad heller mig. Kom, Amalie.

THEODORA
(idet de to andre tar vuggen)

Varsomt, varsomt! Du faar sætte dig der inde du da, Amalie. (THEODORA synker ned i chaiselongen og vender ryggen mod baggrunden. Hun tørrer sit ansigt gjentagende og stræver med at samle sig. De to andre har baaret vuggen ud til høire.

Der er efterhaanden faldt en lyseblaa skumring over haven, og solen er borte mellem aaserne.)

FRU ELSA
(ind, hvisker)

Aa, Theodora. Det er ikke ham! Gud hjælpe mig!
(Støtter sig mod væggen.

Sorenskriver BERLE ses at komme op trappen fra haven. Han ledes af en tjener, men famler forsigtig med stokken foran sig og tar meget smaa skridt. Hans haar og skjæg er blit ganske hvidt og hele skikkelsen er sammensunken.

THEODORA har reist sig, og da hun ser, hvem det er, vakler hun baglængs mod høire væg, idet hun værger for øinene, som saa hun et aandesyn.

Sorenskriver BERLE tar endnu en god tid, inden han faar passeret verandaen. Da han endelig er kommet indenfor tærskelen, famler han med stokken for at finde sig en tryg plads.)

SORENSKRIVER BERLE
(til TJENEREN)

Er vi inde nu?

TJENEREN

Ja. Dette er stua.

SORENSKRIVER BERLE

Saa kan De vente udenfor saa længe.
(Tjeneren gaar.)

SORENSKRIVER BERLE
(støtter sig med begge hænder paa stokken.)

Er du her, Theodora?

THEODORA
(skjælvende)

Far!

SORENSKRIVER BERLE

Theodora, din far er død. Men her kommer et stykke jord. Vil du forbarme dig?

THEODORA
(vægrer sig for endnu at ile hen til ham)

Far, kommer du og vil være hos mig.

SORENSKRIVER BERLE
(bøier hodet)

Livet er haardhændt. Jeg skulde ikke slippe, før jeg havde betlet. Nu kan der ikke være mer igjen. (Ophold. Han retter sig op.) Theodora, kan jeg faa hvile lidt hos dig?

THEODORA
(mod ham)

Velkommen skal du være, far!

SORENSKRIVER BERLE
(vægrer sig, da hun vil omfavne ham)

Nei, nei, ikke det. Har du en seng? Jeg har ikke sovet.

THEODORA

Du skal straks faa min egen seng, far. Kom, skal jeg hjælpe dig! (Tar ham ved haanden og fører ham mod høire.)

SORENSKRIVER BERLE
(føler foran sig med stokken)

Ikke saa fort. Ikke saa fort. Jeg er endnu lidt uvant til at gaa i mørke. (De træder ud gjennem bagerste dør tilhøire.)

(Fru ELSA staar overvældet og ser efter dem. Saa synker hun ned i en stol.

JØRGEN GRUNDT kommer op fra haven, i visitdragt. Han træder ind, lægger merke til, at vuggen er borte og studser. Saa faar han øie paa fru ELSA.)

JØRGEN GRUNDT

Undskyld, jeg trodde, frøken Berle var hjemme.

FRU ELSA
(har reist sig)

Ja, hun er hjemme. Vil doktoren være saa venlig at sidde ned, saa kommer hun straks.

(Pigen kommer ind med en tændt lampe og sætter paa bordet, hvorpaa hun lukker dørene til haven, ruller gardinerne ned og gaar.)

JØRGEN GRUNDT

Men er det ikke fru advokat Eger?

FRU ELSA

Jo, herr doktor, vi har nok været sammen for langt tilbage. Undskyld min dragt.

JØRGEN GRUNDT

Jeg ber.

FRU ELSA

Og nu er doktor Grundt blit en berømt mand siden den gang.

JØRGEN GRUNDT

Aa, berømmelsen . . .!

FRU ELSA

Ja, nu er vel det meget omskrevne anlæg i fuld gang vel? Og patienter er der vel ogsaa nok af?

JØRGEN GRUNDT

Tak, det tegner ikke værst.

FRU ELSA

Ja. I mænd har det godt, som kan gaa løs paa slige svære opgaver. Det kan lønne sig at leve da.

JØRGEN GRUNDT

Aaja — det er saa . . .

(Pause.)

FRU ELSA

Men nu skal jeg varsko frøken Berle. Farvel herr doktor.

JØRGEN GRUNDT

Farvel, frue!

(Fru ELSA gaar. Efter at ha ledsaget hende til døren gaar han en stund lidt urolig omkring. Endelig sætter han sig i en lænestol tilvenstre foran bordet og river hvert øieblik uhret op. Der gaar en tid.

Saa træder THEODORA ind fra høire. Hun blir staaende indenfor døren med et ryk og griber sig uvilkaarlig for brystet.

JØRGEN GRUNDT reiser sig. De ser et øieblik tause paa hinanden.)

JØRGEN GRUNDT
(endelig)

Goddag, Theodora!

THEODORA
(støtter sig uvilkaarlig mod døren, idet hun betragter ham. Lavt)

Hvorledes gaar det med dig, Jørgen?

JØRGEN GRUNDT
(stryger sig over panden)

Det staar ikke til mig længer.

THEODORA
(prøver at tale naturligt)

Det gaar vel bare godt med dit arbeide?

JØRGEN GRUNDT
(om lidt)

Vil du unde mig en kort samtale?

THEODORA
(tungt, om lidt)

Ja, jeg kan vel igrunden ikke negte dig det. (Kommer fremover gulvet.) Vil du ta plads.

JØRGEN GRUNDT
(venter, til hun har sat sig, hvorpaa han tar plads i betydelig afstand fra hende)

Og du lever jo i bare solskin, Theodora?

THEODORA
(med et tungt smil)

Aaja. Men jeg har slet ikke hørt noget om din virksomhed deroppe.

JØRGEN GRUNDT

Jeg har skrevet en mængde breve til dig.

THEODORA
(ser forbauset paa ham).

JØRGEN GRUNDT

Men jeg fik aldrig mod til at sende noget. Og nu gik det ikke længer. Jeg maatte reise selv.

THEODORA
(vender sig pludselig bort, men svarer ikke).

JØRGEN GRUNDT
(om lidt)

Jeg ved, jeg bryder et helligt løfte.

THEODORA
(pludselig, vender sig mod ham)

Aa, Jørgen Grundt! Vil du det! Kan du det!

JØRGEN GRUNDT
(reiser sig)

Theodora, jeg holdt mit ord, indtil det kom derhen, at det hele stod paa spil. Nu staar jeg her. Nu er det enten-eller for mig.

THEODORA
(støtter albuen i fanget og hodet i hænderne)

Aa, du gode Gud. Hvorfor skal dog alle, som har det ondt, vælte det ud over mig.

JØRGEN GRUNDT

For Guds skyld, Theodora, har det ikke været haardt for dig ogsaa, at vi to skulde være fra hinanden!

THEODORA

Jo. Saalænge du holdt dit ord. (Reiser sig.) Men nu er jeg nødt til at forsvare mig. Det gjælder enten-eller ogsaa for mig.

JØRGEN GRUNDT

Theodora, kan du ikke forstaa, at et menneske ikke kan holde sligt ud. Du skulde gaa her og kjæmpe dine kampe alene, føle sorg og glæde og ødsle kjærlighed paa vort barn. Men jeg — jeg skulde for altid være stødt udenfor. Kan du ikke forstaa, at længslen efter dig maatte bli tusen gange sterkere. Raader man selv for sligt! Jeg holdt det ikke ud. Man har ikke raad til at fraskrive sig sit kjærlighedsliv, og har jeg gjort det, saa maa jeg ha det igjen, det faar koste hvad det vil! Theodora, jeg ber dig!

(Pause.)

THEODORA
(ser paa ham med taarefyldte øine)

Er det gaat i stykker med dit arbeide ogsaa, Jørgen Grundt?

JØRGEN GRUNDT
(stryger sig over panden)

Der gives kanske jætter, som kan arbeide ude i mørke. Jeg kan det ikke. Ikke paa det evig og evig at gaa og resignere. Jeg kan det ikke, Theodora. Det inderste hjul blir staaende stille. Som jeg gik omkring det store anlæg deroppe, blev det hele mer og mer som et kjæmpestort lig. Jeg kunde ikke faa det til at leve.

THEODORA
(sukker, lukker øinene)

Var det dette, du kom for at fortælle mig nu?

JØRGEN GRUNDT

Det stod ikke i min magt at la det være længer.

THEODORA
(lavt)

Skjønte du ikke det, at dette ogsaa maatte bli skjæbnesvangert for mig. Du kommer og kaster noget farligt ind i min samvittighed, Jørgen Grundt.

JØRGEN GRUNDT
(tar sig paany over panden, men svarer ikke).

THEODORA
(tungt, som til sig selv)

Og alligevel gjorde du det.

JØRGEN GRUNDT
(bider sig i læben)

Theodora, nu har jeg nok skuffet dig forfærdelig dybt.

THEODORA

Det gjør mig ondt — fordi du er far til mit barn.

JØRGEN GRUNDT

Er det det hele?

THEODORA

Det hele? Det er vel alt for mig det nu, skulde jeg tro.

JØRGEN GRUNDT

Og jeg da, Theodora? Er det umuligt, at jeg kan faa lov at være med?

THEODORA
(stirrer ind i det)

Aa du store Gud. Det har aldrig været saa umuligt som nu!

JØRGEN GRUNDT
(i udbrud)

Det kan ikke være sandt!

THEODORA
(som før)

Den beslutning jeg overveied saa længe, den, som har været saa dyr at gjennemføre, den skulde jeg pludselig løbe fra. Tror du, jeg kan ofre og kjæmpe og sætte alt ind paa en ting igaar, men forkaste den

for noget andet idag. Aanei da. Man lever da ikke bare for komedie heller.

JØRGEN GRUNDT

Ja, Theodora, jeg ved du har ret. Men jeg staar her som en, der er ifærd med at drukne. Jeg har ligesom solgt min sjæl. Theodora, du faar redde mig!

THEODORA
(bevæget)

Aa gid det stod i min magt. Men skal jeg redde dig, Jørgen Grundt, saa maa jeg selv drukne. Vil du det?

JØRGEN GRUNDT
(i udbrud)

Jeg kan ikke regne min kjærlighed ud i tal. Det faar gaa, som det vil. Men du skal være med. Jeg vil ha dig til hustru, Theodora, jeg elsker dig, jeg kan ikke leve uden dig, jeg vil, du skal redde mig, jeg kan ikke andet end at ville det.

THEODORA
(koldt)

Saa er det jo faafængt at tale mer om den ting.

JØRGEN GRUNDT
(rasende)

Du er rolig du, Theodora.

THEODORA
(som før)

Det vilde falde mig meget lettere at være urolig som du.

JØRGEN GRUNDT

Jeg skulde ønske, du engang fik vide, hvad kjærlighed er.

THEODORA
(lukker øinene)

Aa, du store Gud! Er da vi mennesker saa magtesløse, at saasnart vi faar en sterk følelse, saa skal vi straks la os drive blindt paa den, — selv om vi ser, det maa ende udover stupet.

JØRGEN GRUNDT

Man raader ikke selv for sligt.

THEODORA

Er du saa sikker paa det? Tror du ikke, man kan opdra sig til at bli herre over sine følelser istedetfor en slave under dem?

JØRGEN GRUNDT

Kan du det, Theodora —?

THEODORA

Aa, gudbedre, ikke nok. Men du skulde vide, hvor jeg har stridt for at komme et stykke paa vei. Dette at la sig drive er da saa umenneskeligt. Vil du la hjertet rive æren fra dig? Det vil du ikke. Vil du la en tilfældig følelse ruinere dig? Er dit liv ikke dyrere end saa? Skal vi ikke prøve at vælge og vrage mellem magterne i os, — ofre det mindre og

beholde det største? Kan der gives ære og ansvar uden det? Kan nogen gaa rank gjennem livet uden det? Og dig, Jørgen Grundt, har jeg ventet skulde hjælpe mig. Men i stedet faar jeg ogsaa dig at kjæmpe med. Du gode Gud, det kan jeg aldrig glemme.

(Pause.)

JØRGEN GRUNDT
(bøier hodet, sagte)

Nu vel. Saa blir det altsaa for mig at gaa igjen. (Ser op.) For der gives altsaa ingen redning for mig?

THEODORA

Kjære Jørgen Grundt, du har hele den store vide verden for dig. Behøver du da at trænge dig ind paa dette lille omraade, som er mit.

JØRGEN GRUNDT

Nei, nu skal jeg gaa. — Men kan du ikke forstaa det, Theodora, at den store vide verden for mig, det er dig det. Dig og det barn, — som du er mor til. (Gaar mod døren, men vender sig.) Hvorledes har vort barn det da, Theodora?

THEODORA

Hør, Jørgen Grundt, tænker du meget paa mit barn? Er det noget synderlig for dig?

JØRGEN GRUNDT

Om det er noget for mig, det du gaar og ødsler kjærlighed paa!

THEODORA

Jeg er vis paa, at du aldrig vil savne ham.

JØRGEN GRUNDT

Naar han blir stor, Theodora — faar jeg ikke lov at dele ham med dig da heller?

THEODORA

Hvorfor tror du, jeg vil være alene om at opdrage ham?

JØRGEN GRUNDT
(et skridt nærmere)

Har du betænkt, Theodora, at han selv muligens kunde savne en far?

THEODORA
(tier)

JØRGEN GRUNDT

Og om jeg nu en vakker dag forlangte at faa del i det barn, som jeg vel maa ha en vis ret til.

THEODORA

Det gjør du ikke, Jørgen. Du vil ikke bryde dine dyreste løfter slig, at jeg blir nødt til at foragte dig.

JØRGEN GRUNDT
(bøier hodet)

Aanei, det vil jeg vel ikke. (Et skridt nærmere.) Inden jeg gaar, Theodora, faar du si mig en ting: Er jeg noget for dig efter denne dag? Er ikke alt forbi nu mellem os? Sig, at det hele er forbi!

THEODORA
(lukker øinene, svarer ikke).

JØRGEN GRUNDT
(et skridt nærmere)

Sig, at du aldrig vil savne mig. For Guds skyld, Theodora, sig, at det hele er forbi!

THEODORA
(hvisker)

Aa, det kan jeg ikke nu.

JØRGEN GRUNDT
(langsomt)

For sidste gang: Sig, at det hele er forbi!

THEODORA

At du vil pine mig slig!

JØRGEN GRUNDT

Vel. Men nu begynder jeg at forstaa dig bedre, Theodora. Det er barnet, som gjør dig sterk nok til at ofre mig. Og til at — vælge og vrage mellem magterne i dig.

THEODORA
(om lidt)

Barnet tar jeg da ogsaa det fulde ansvar for.

JØRGEN GRUNDT

Men hvis nu den grundpille faldt bort.

THEODORA
(rykker til)

Hvad er det du siger!

JØRGEN GRUNDT

Jeg har intet kjært at støtte mig paa. Om nu du ogsaa misted dit? Kunde du endda være saa sterk som nu?

THEODORA

Hvorfor skulde jeg miste . . . det dyreste, jeg har. Lidt forsyn gives der da vel ogsaa.

JØRGEN GRUNDT

Jeg har ogsaa troet, at naar det gjaldt det dyreste, saa skulde forsynet gribe ind. Men det har ikke hjulpet mig.

THEODORA

Jeg synes, du staar hèr og truer, Jørgen Grundt.

JØRGEN GRUNDT

Tilgiv! Det er bare lidt tungt at ta afsked. Farvel.

THEODORA
(skjælvende)

Hvor gaar du nu, Jørgen?

JØRGEN GRUNDT
(vender sig ved døren)

Jeg? Det ved jeg ikke. Men det skal du vide, Theodora: Jeg vil altid be skjæbnen om, at du faar beholde dit dyreste. Godnat! (Gaar.)

THEODORA

(blir staaende. Skjuler en stund ansigtet i hænderne, gaar saa et par skridt fremover og stanser)

Sesaa. — Sesaa. Nu maa der da endelig bli fred her inde!

(Hun gaar i sterk viljesanspændelse mod skrivebordet. Da lyder et lidet barneskrig fra høire, og hun vender sig og iler derind.)

FJERDE AKT.

Det er atter et større leieværelse inde i byen. Møblementet i lighed med før. Dog er væggene nøgne, og bogreolerne mangler.

Paa høire væg to vinduer og ved det fremste staar skrivebordet. Paa venstre væg to døre, og mellem disse en stor gammeldags jernovn, hvori det brænder. Gjennem vinduet i baggrunden ses snefald.

Fru ELSA sidder i en lænestol ved ovnen med vinterhue paa og skindcapen paa fanget; hun venter.

PIGEN staar paa knæ foran en kommode til høire for vinduet i baggrunden og er ifærd med at pakke noget barnetøi op af nederste skuffe og over i en kurv.

Der gaar en tid. Saa ser fru ELSA paa uhret og sukker.

PIGEN
(som har lagt merke til det)

Jeg forstaar ikke, hvor frøkenen blir af.

FRU ELSA

Nei, dette trækker ud. — Tror De hun sidder paa kontoret endnu, Amalie?

PIGEN

Paa kontoret! Aanei gudbedre, der har hun da sluttet for lang tid siden.

FRU ELSA

Hun har da ikke tat afsked?

PIGEN

Hun har ikke været der, siden . . . siden ulykken hendte.

FRU ELSA

Men hvad bestiller frøkenen nu da?

PIGEN

Ingen verdens ting.

FRU ELSA

Ikke her hjemme heller?

PIGEN
(ryster paa hodet).

FRU ELSA
(reiser sig)

Men hvor tror De hun er nu da?

PIGEN

Aa hun gaar vel som vanlig og driver borte paa kirkegaarden.

FRU ELSA
(sukker, som til sig selv)

Stakkars Theodora! — Ja I har havt onde dage, Amalie, mens jeg har været paa en deilig reise og havt bare solskin.

PIGEN

Aaja. Det gaar saa underlig for sig.

FRU ELSA

Og hvad er det De bestiller der, Amalie?

PIGEN

Det er de smaa klær efter lille Jørgen, som en fattigkone skal ha.

FRU ELSA

Jasaa, vil hun skille sig ved det nu?

PIGEN

Hver en traad har hun sagt.

FRU ELSA

Og her har I det baade tomt og uhyggeligt, synes jeg.

PIGEN

Frøkenen har ikke villet pakke ud.

FRU ELSA
(forskende)

Ja, er det nu saa sikkert, at det er derfor? De kan gjerne si mig det, Amalie! Har ikke frøkenen været nødt til at sælge . . .?

PIGEN

Aa, det er noget, jeg ikke kjender til.

FRU ELSA

Jo, sig mig det, Amalie. De ved da, jeg mener det bare vel. Har ikke frøken Berle det forfærdelig smaat for penge nu?

PIGEN
(sukker, reiser sig)

Aanei, nei, det . . . det ved ikke jeg noget om.

FRU ELSA
(tier en stund, tørrer sine øine. Endelig)

I skulde ventet med at flytte, til jeg kom hjem. Jeg skulde nok faat hende til at bli igjen.

PIGEN

Hun holdt vel ikke ud at gaa omkring i de samme værelser længer.

FRU ELSA

Akja. Sig mig, Amalie, spiser og sover hun saa nogenlunde nu da?

PIGEN

Aa gudhjælpe os! Jeg synes, det er et mirakel, at hun kan ha levet i disse tre maaneder. (Nærmere.) Aa, frue, De maa forsøge at redde hende De.

FRU ELSA

Redde! Hvad er det De siger. Er det kommet saa langt.

PIGEN

Aa, jeg gaar her bare og frygter for, at det skal ende galt. For De skal vide, at hver eneste nat . . . (Lytter pludselig.) Hyss! Der kommer hun!

(Begge lytter. Entredøren gaar.)

FRU ELSA
(høit, idet hun sætter sig)

Skal De ikke lægge lidt mer i ovnen, Amalie. Det er koldt ude, skal jeg si Dem.

PIGEN

Jo gjerne det. (Begynder at lægge i.)

(THEODORA træder ind, sortklædt og i vintertøi. Da hun ser fru ELSA, hilser hun dæmpet godkvæld, men begynder mekanisk at ta af. PIGEN hjælper hende og gaar ud med overtøiet.

Fru ELSA gaar hurtig imod THEODORA, som vil hun omfavne hende, men blir pludselig usikker og stanser. Saa nøier hun sig med at gi hende haanden.)

FRU ELSA
(bevæget)

Kjære dig, Theodora, nu synes jeg, det er længe, siden vi saa hinanden.

THEODORA
(tonløst)

Ja! (Prøver at samle sig.) Ja, naturligvis, du er jo kommen hjem. Du har vel havt det bare deiligt paa reisen du?

FRU ELSA
(afledende)

Aaja, ja. Har du gaat dig en lang tur nu du, Theodora?

THEODORA

Ja. — (Gyser.) Men her er saa koldt. — Eller kanske det bare er mig?

FRU ELSA

Nei, her er nok koldt for nogen og hver i denne tid.

THEODORA
(stiller sig op ved ovnen og varmer sig med hænderne paa ryggen)

Ja, du blev vel forundret over, at jeg var flyttet du, Elsa?

FRU ELSA

Nei, det fandt jeg da virkelig saa rimeligt. Og her har du jo faat det ganske hyggeligt.

THEODORA
(om lidt, ser frem)

Du, Elsa, tænk nu begynder folk at hilse paa mig igjen. I aar og dag har de ellers skyndt sig om hjørnet.

FRU ELSA

Var jeg dig, saa vilde jeg ikke hilse igjen.

THEODORA
(smiler)

Jo, tænk da — de gode hjertemennesker! Det er naturligvis min sorte dragt . . . mer skal der ikke til. Man har begyndt at faa medlidenhed med mig nu.

FRU ELSA

De skulde ha medlidenhed med sig selv, skulde de.

THEODORA

Aa, sig endelig ikke det du. Jeg er uslere end nogen tror. Det ender med, at jeg halter om fra dør til dør og rækker haanden ud.

FRU ELSA
(gaar mod hende)

Theodora, ikvæld skal du følge mig hjem. Der blir ingen anden, og saa kunde vi jo prøve at gjøre det lidt hyggeligt for dig.

THEODORA
(ryster paa hodet)

Aanei — du.

FRU ELSA
(livfuldt)

Aa, har du ikke lyst til at sidde mellem os igjen og føle dig som hjemme?

THEODORA
(smiler, tungt)

I kan nok faa skygger ind i huset om ikke mig.

FRU ELSA

Aa, du gode Gud, Theodora, nu faar du da virkelig la mig prøve at hjælpe dig lidt.

THEODORA
(stilfærdig)

Tror du der gives den magt i verden, som kan hjælpe mig nu! — Men jeg ber dig jo ikke sidde ned engang, kjære Elsa. (Peger paa chaiselongen.) Værsgod . . .

FRU ELSA
(sætter sig der)

Ja, men da skal du komme og sidde ved siden af mig.

THEODORA
(gaar over til skrivebordet, hvor hun vender sig mod den anden)

Og hvorledes havde I det saa paa reisen? Ja, din mand har det naturligvis bare godt og vel?

FRU ELSA

Kom nu hid! Jeg vil snakke lidt med dig.

THEODORA
(stryger sig over panden)

Ja, ja. Men da faar du love at fortælle mig om reisen.

FRU ELSA

Du gaar formeget alene, Theodora. Nu skal vi to snakke lidt sammen.

THEODORA
(smiler igjen, tungt)

Naar instrumentet er saa ustemt, saa skal man holde det laast.

FRU ELSA

Er jeg ogsaa blit fremmed for dig nu?

THEODORA

Det er jeg, som er fremmed, Elsa. Jeg er blit saa forunderlig husvild.

FRU ELSA

Har du nogengang været husvild hos mig?

THEODORA

Aanei, nei. Men jeg vilde blot komme til at skræmme dig.

FRU ELSA

Kom nu hid. Jeg har noget at si dig.

THEODORA

(blir staaende, om lidt)

Jeg er kommen til klarhed over en ting.

FRU ELSA

Naaja?

THEODORA

Det er, at helvede er mer end en fabel.

FRU ELSA

Aa, hvad kan det nytte at gaa og gruble over de ting.

THEODORA

(som til sig selv)

Men det synes ogsaa rent umuligt for nogen menneskesjæl at naa himlen. Jordrødderne og helvedesrødderne sidder for dybt i os.

FRU ELSA

Kom nu hid til mig, Theodora.

THEODORA
(gaar hen og sætter sig hos hende)

Ja, vil du forklare mig en ting: Hvorfra har vi igrunden faat den fortærende higen efter det, som er hvidt som sne og høit som himlen og sandt som Gud selv. For det nytter jo ingen verdens ting. Det er som med en udslidt trækfugl, som havet tilslut faar fat paa.

FRU ELSA
(fatter hendes hænder)

Nu, Theodora, vil jeg si dig et alvorsord. Du maa ta dig lidt sammen. Jeg har da mistet det samme som du, men saarene heles da gudskelov med tiden.

THEODORA
(frigjør sine hænder)

Det kommer nu lidt an paa, hvad man har betalt for det, man mister. Jeg satte saa temmelig meget ind.

FRU ELSA

Men du har da ogsaa overvundet mer end de fleste af os.

THEODORA
(med et tungt smil)

Seiret over sindsbevægelser ja!

FRU ELSA

Ja, paa mangfoldige maader, synes jeg.

THEODORA

Elsa, ved du, hvad som er værre end at miste baade sin far og sit barn, ja alt man har kjært paa jorden?

FRU ELSA

Nei, er der noget værre end det?

THEODORA
(nikker; frem for sig)

Det værste paa jorden det er at skuffe sig selv.

FRU ELSA
(smiler)

Aa, min kjære ven . . .!

THEODORA

Tænk du, at dæmningerne skulde slippe løs! Jeg stred da længe nok imod.

FRU ELSA

Theodora, det er et gammelt ord, at den som stiger høiest i tanke, dukker ogsaa dybest i sorg.

THEODORA

Et daarligt ord. Jeg kunde engang gi magterne i mig deres værd og byde og befale over dem. Men saa kommer dette som et sneskred og river mig ned! Ned i anger over tusen urimelige ting. Ned i sorg, som ikke burde være sorg for mig. Du kan tro, det er et helvede, som forslaar.

FRU ELSA
(smiler)

Jeg gad rigtig vide, hvad du har at angre

THEODORA

Den ene forbrydelse ovenpaa den anden.

FRU ELSA

Som du snakker!

THEODORA
(reiser sig og gaar frem og tilbage)

Ja, det vil si, den ene dommer (peger paa sit hode) frikjender mig i alle dele. Det er nu mig selv. Men den anden (peger mod sit hjerte) anklager og fordømmer mig slig, at jeg aldrig kan faa en glad dag mer i mit liv. (Ler koldt.) Det er nu ogsaa mig selv. Det er for galt, at to saa fiendtlige domstole skal faa lov at slide et menneske i stykker.

FRU ELSA
(reiser sig)

Aa, som du gaar og piner dig selv.

THEODORA

Den, som bare havde et hjerte i panser og plade. Det behøvde ikke være mindre varmt for det.

FRU ELSA

Hør, Theodora, nu skal jeg løbe et par ærinder, og saa kommer jeg op og henter dig med.

THEODORA

(hen til hende, tar hendes haand og knuger den ; hvisker)

Elsa, nu vil jeg betro dig noget. Det er bestandig hjertet, som er vort helvede. Det hader alt, som vor klare fornuft siger er ret og sandt. Det ligger stadig paa lur for at falde vor dømmekraft i ryggen. Ved du, hvad det gjør med mig nu? Det slæber mig hver eneste dag hen til kirkegaarden og plager mig til at sidde der og fryse næsten ihjel. Det faar mig til at græde mine øine ud, endda jeg ved, det er faafængt. Det røver søvnen hver eneste nat, endda jeg kjæmper og strider imod. En vakker dag tar det min forstand. Ja, vær du sikker, det tar hele forstanden, siger jeg dig.

FRU ELSA

(lægger hænderne paa hendes skuldre)

Theodora, er det ikke din egen skyld? Du skulde begynde at arbeide igjen. Du har jo din videnskab, kjære!

THEODORA

(sukker, vender sig bort; om lidt)

Ja, min videnskab ja. Den er noget deroppe den nu. Og her nede gaar jeg.

FRU ELSA

Men du har da den doktorafhandlingen jo, som du ofred saa meget paa.

THEODORA

(vil svare, men stanser pludselig og ser et øieblik mistænksom paa den anden. Saa gaar hun hen og sætter sig paa stolen ved skrivebordet, lægger hænderne paa stolryggen og ser atter forskende paa fru ELSA. Endelig)

Hør, Elsa, hvad mente du egentlig med det?

FRU ELSA

Mente? Med hvad?

THEODORA

At jeg ofred saa forfærdelig meget for den doktorafhandlingen. Hvad mente du med det?

FRU ELSA

Ja, at du i aar og dag var optat af den naturligvis.

THEODORA

Jeg tog altsaa ikke feil. Du vil si mig du ogsaa, at jeg var altfor optat. Saa optat med det papiret, at jeg lod mit barn seile sin egen sjø.

FRU ELSA

Nei, hvad er det du finder paa?

THEODORA

(reiser sig og gaar omkring)

Aaja — ja, lad nu det være godt.

FRU ELSA

Sig mig, blev du ikke færdig med det arbeide?

THEODORA

(stanser, forskende)

Jo, du maa da vel vide, hvad dag jeg blev det.

FRU ELSA

Kjære, hvordan skulde jeg vide det?

THEODORA

Aanei, kanske. Ja nu skal du bare høre. (Gaar hen og sætter sig i chaiselongen og gjør tegn til den anden, at hun skal sætte sig hos. FRU ELSA gjør saa.) Den dag, jeg formed slutningen her i hodet, den dag døde far.

FRU ELSA

Det gik jo saa hurtig med din far!

THEODORA

Han havde levet et helt liv uden kjærlighed. Og saa kom han til mig. Men jeg — jeg gik der omkring ham og var hundrede mile borte. Solte mig i regionerne deroppe, hvor der hverken er sygdom eller kjærlighed. Og imens laa far og døde.

FRU ELSA

Han var døende, da han kom du. Du har da sandelig ingen skyld her, Theodora.

THEODORA

Men nu kommer noget, som er endda bedre. Den dag, jeg fuldførte mit værk, da havde jeg vaaget hele natten og næsten ikke spist i et helt døgn. Den dag blev lille Jørgen syg. Hvad siger du til det?

FRU ELSA

At det var et held, naturligvis.

THEODORA
(rykker til)

Et held?

FRU ELSA

Ja, at du blev færdig.

THEODORA
(ler koldt)

Aa saa. Det havde kanske været endnu heldigere, om jeg var blit færdig lidt før. Eller aller helst, om jeg havde kastet det dumme papiret paa ilden. Og i stedet sovet og spist — saa lille Jørgen kunde faat lidt næring af sin mor. Du kan tro, det svier nu efterpaa.

FRU ELSA

Men om nu dette er noget, du bare gaar og plager dig med?

THEODORA
(om lidt)

Er det din ærlige mening?

FRU ELSA

Ja, det ved Gud det er.

THEODORA

Ja, for jeg skal si dig, at somme gange tror jeg det selv. At alt det, jeg gaar her og tæres op af,

det er bare noget, som hjertet digter op for at pine mig. Den afhandlingen, ser du, den havde da ogsaa ret til at kræve sit.

FRU ELSA

Og du stræved da sandelig baade nat og dag for dem begge to, synes jeg. Jeg undredes ofte over, hvordan du kunde holde det ud.

THEODORA
(smiler, dæmpet og inderlig)

Aa, den tid, det var paradis for mig det du. Tænk, jeg tjente pengene selv og forsørged lille Jørgen med. Alt, alt fik han hos mig. Det var deiligt. Og jeg studerte i bøger og øste af de mange kilder for at kunne nære det andet — aandsbarnet. Den høie, stolte idé, jeg gik der og formed og fostred paa, — og som jeg trodde at skulle bli en værdig mor for. Det var kanske endnu deiligere. (Reiser sig.) Og saa skulde jeg miste dem begge to.

FRU ELSA

Begge to?

THEODORA

Ja, begge to.

FRU ELSA
(betragter den anden)

Sig mig, Theodora, hvor har du gjort af din afhandling?

THEODORA
(ler)

Aa, vær ikke ræd. Den er da hos fakultetet og blir sigtet og veiet.

FRU ELSA

Ja, saa er jo alt i orden da jo.

THEODORA

Ikke saa ganske du. Den var mig da virkelig en slags religion, og saa gaar jeg her hver eneste dag og time og forraader den og synder imod den. Jeg skammer mig over at se den for øinene mer. Men dommen over den — den skal jeg nu ha ligevel.

FRU ELSA
(reiser sig)

Aa, Theodora, dette her maa du bort fra.

THEODORA
(ler dæmpet)

Ja, nu kan du gjerne tro, jeg er gal, Elsa. Men jeg vil betro dig, at afhandlingen igrunden er daarlig. Den blev ikke halvparten af, hvad den kunde blit. Og ved du, hvem som er skyld i det?

FRU ELSA

Aa, dette vil jeg ikke høre mere paa, Theodora. For det er naturligvis noget, du gaar og digter op igjen.

THEODORA
(knuger hænderne)

Jeg forsikrer dig det er sandt. Ikke en, men tusen gange blev jeg forstyrret i mine bedste tanker.

FRU ELSA
(betragter hende)

Var det, naar lille Jørgen skreg?

THEODORA
(tar hende i haanden, næsten i raseri)

Aa, det var det mindste. Men han behøvde blot at falde mig i tankerne; og det gjorde han bestandig, just naar jeg havde brug for at glemme alt og faa stilhed i mig. Jeg blev overlistet til at ta ham frem i min forestilling ved arbeidsbordet, føle for ham, glæde mig over ham, just naar det var splittergalt, rent ud sønderrivende for dette . . . dette, som vi kalder tankens lykkelige minut. Hvormange saadanne tror du ikke han dræbte for mig! Og ved du hvad? Naar jeg gaar her og ser ned i alt det, jeg har spildt og glemt og forkludret i mit værk, ja ser du, da kan jeg bli helt rasende og begynde at hade dette væsen, som er skyld i det hele. Tænk, jeg gaar her og hader mit lille døde barn! Tænk bare paa det du! Saa forfærdeligt er det at være kvinde. (Hun sætter sig tungt ned i chaiselongen.)

FRU ELSA
(lægger haanden paa hendes skulder)

End om du fandt et middel til at glemme noget af alt dette du.

THEODORA
(haanler)

Ja, giv mig endelig det middel, Elsa!

FRU ELSA

Om du prøvde at ta dig lidt af en eller anden, som har det ondt.

THEODORA

Er der nogen, som har det værre end mig?

FRU ELSA

Der er ialfald én. Tænker du aldrig paa ham?

THEODORA
(reiser sig og gaar hen til vinduet og ser ud).

FRU ELSA
(om lidt)

Hvad er det, du ser saa efter?

THEODORA
(kommer tilbage)

I det sidste har der gaat en mand i timevis herudenfor hver eneste dag. Du skal se, at han en vakker dag kommer herop.

FRU ELSA

Tænker du aldrig paa ham?

THEODORA
(stryger sig over panden)

Og det spør du om! Han hører da til anklagerne han ogsaa.

FRU ELSA

Han har det vist værre end du. I det sidste har han jo ogsaa . . .

THEODORA
(afbrydende)

Jeg ved det. Han, som skulde kurere de alkoholsyge, han har selv begyndt . . . Saadan ender det med mange af os.

FRU ELSA

Her kunde du, Theodora . . . Du og ingen anden.

THEODORA

Aaja, det er naturligvis min skyld det ogsaa. Den, som bare dued til sygepleierske . . .

FRU ELSA
(pludselig)

Men jeg synes her ringer.
(Begge lytter.)

THEODORA

Pigen lukker op. — En herre . . .! Aa! Det er professoren. Nu faar jeg dommen!

FRU ELSA

Ja, da er det nok bedst, jeg gaar.

THEODORA
(tar fat i hende)

Aanei, Elsa, bli, kjære dig! For du skulde vide, hvor jeg er ræd . . .

FRU ELSA

Er du ræd?

THEODORA

Ja, sæt om det utrolige skulde ske, at mit arbeide var godt. Da blir det jo slaat fast, at det er det, som har dræbt — . . . Aa Gud, jeg orker ikke at høre det. Bli her du, sig, at jeg ikke er hjemme.

FRU ELSA
(holder hende igjen)

Nei, hvad er nu dette for noget tøv da, Theodora?
(Det banker. PROFESSOREN træder ind med en mappe under armen.)

PROFESSOREN
(frem og hilser paa THEODORA)

Godaften, frøken Berle! Det var da et held, at jeg traf Dem hjemme.

THEODORA
(samler sig, om lidt)

Godaften. Kan professoren virkelig finde mig i denne afkrog?

PROFESSOREN

Aa, jeg er gammel jæger. (Til fru ELSA.) Godaften, frue . . . jeg ved ikke, om . . .

FRU ELSA

Det er anden gang, vi mødes her hos frøken Berle, herr professor.

PROFESSOREN

Ja, nu husker jeg.

FRU ELSA

Men nu er det nok bedst, at de to videnskabsdyrkere faar være alene. Farvel saalænge, Theodora. Farvel, herr professor. (Gaar.)

PROFESSOREN

Er det mig, som jager fruen paa dør?

FRU ELSA

Sidst var det mig, som jaged professoren. Det kan gaa op i op.

PROFESSOREN

Jeg skulde ikke ha noget imod, at De blev, fru Eger.

FRU ELSA

(vender sig i døren)

Aa, nu skal jeg hen at dyrke min mathematik jeg ogsaa, — nemlig kjøbe mad og drik til mit hus. Godaften! (Hun gaar. PROFESSOREN har fulgt hende til døren.)

PROFESSOREN
(vender tilbage, lægger mappen paa bordet

Ja, jeg kommer sent, men jeg kommer godt, frøken Berle. Dette er en merkedag baade for Dem og — ogsaa for mig.

THEODORA
(afledende)

Jeg beklager, at jeg i det sidste ikke har havt anledning til at høre professorens forelæsninger.

PROFESSOREN

Høfligheder, frøken. Det ender nok med, at jeg smukt faar trippe afsted og høre Dem. Men saa vil jeg si Dem en ting til: Nu sætter jeg mig.

THEODORA

Aa, at jeg . . .! Her er min bedste stol. (Trækker frem en lænestol.)

PROFESSOREN
(sætter sig og begynder at ta et manuskript frem af mappen)

Skal De bli staaende der De da, frøken?

THEODORA

Nei, kjære! (Sætter sig ved bordet lige overfor.)

PROFESSOREN

De synes nok, De har maattet vente længe, frøken Berle?

THEODORA
(usikkert)

Jeg tænkte engang at ta mit arbeide tilbage.

PROFESSOREN

Tænkte! Ja, det har De vel ogsaa gjort?

THEODORA
(reiser sig uvilkaarlig og ser spørgende paa ham).

PROFESSOREN

For tre uger siden fik fakultetet Deres tilbagekaldelse jo. (Ler.) Ja, De kan da ikke ha gaat hen og glemt det, frøken Berle?

THEODORA
(stryger sig over panden, om lidt)

Ja, det er kanske saa. — (Lidt efter.) Nuvel, saa er jo tingen klar da jo.

PROFESSOREN
(uforstyrret, smilende)

Men heldigvis kom brevet til mig. Og jeg tillod mig at lægge det i skuffen. Hvad siger De til det?

THEODORA
(sætter sig paa sin plads, idet hun hele tiden ser spændt paa ham).

PROFESSOREN
(tar manuskriptet mellem hænderne)

Og den sagkyndige komite har afgit sin udtalelse nu idag.

THEODORA
(uvilkaarlig)

Aanei da.

PROFESSOREN

Nu er De nok spændt? — Vel. Det blev enstem mig grand succes.

THEODORA
(blegner, flytter sig uvilkaarlig lidt unda).

PROFESSOREN

Naar dette arbeide nu kommer frem for den videnskabelige verden, saa kan De tro, der snart vil begynde at staa ry af Dem.

THEODORA
(reiser sig, men synker ned paa stolen igjen og skjuler ansigtet i hænderne. Hun ryster af bevægelse).

PROFESSOREN
(sidder hele tiden og betragter hende med et smil)

Jeg haaber, De ikke har noget imod, at jeg personlig overbragte Dem nyheden. Det er saa underligt med en gammel lærer. Lidt drypper det jo ogsaa paa klokkeren.

THEODORA
(tørre sine øine, straalende)

Tak, tak, kjære professor. Undskyld, at dette gaar mig lidt nær.

PROFESSOREN

Ja, De har vel lov til at bli lykkelig nu, skulde jeg tro.

THEODORA
(skjælvende af glæde)

Jeg kan ikke andet. Skjønt lov til det, det er nu en anden sag. — Men De kan tro, jeg har strævet med det ogsaa. Nat og dag. Men deiligt var det.

PROFESSOREN

Og naar kan vi saa fastsætte den officielle disputats?

THEODORA
(blir pludselig mørk, reiser sig, gaar frem og tilbage, svarer ikke).

PROFESSOREN

Jeg blir nok en af Deres værste opponenter.

THEODORA

Men er nu dette aldeles sikkert og bestemt?

PROFESSOREN

Hvilket?

THEODORA

At mit arbeide er saa . . . saa pas godt.

PROFESSOREN
(betragter hende, om lidt)

Det er epokegjørende, frøken Berle. De har jo opført et helt tankeslot.

THEODORA
(stanser, lægger hænderne paa ryggen og lukker øinene)

Jasaa. Ja, engang var det ogsaa noget sligt for mig.

PROFESSOREN

Engang? Hvad skal nu det si?

THEODORA

Herr professor, det maa være nogen underlige love, vi styres efter. Selv om vi har skabt paradiset selv, saa skal man ligevel miste det.

PROFESSOREN

(opmerksomt)

Saa! De synes, Deres mathematiske tankeregioner er et paradis, frøken Berle?

THEODORA

Ja. Jeg har ikke fundet nogen religion, som har fostret det skjønnere.

PROFESSOREN

(halvt i spøg)

Det var meget sagt. Og De tror, man kan føle sig salig der ogsaa?

THEODORA

Om nogensinde, saa maa det da være der, hvor dyret ikke slipper ind, og hvor kun krystallet i os faar lov at skinne.

PROFESSOREN

(reiser sig)

Ja, jeg er nu saa gammeldags, at jeg tar videnskaben som videnskab og ikke noget mer. Og De mener da ikke De heller, frøken Berle, at man selv kan bygge sit paradis?

THEODORA

Hvem ellers?

PROFESSOREN

Nei, undskyld. Jeg kjender jo ikke Deres religiøse standpunkt.

THEODORA

Vi famler os frem hver til sit. Jeg forbigaar de, som laaner. De er nu salige ved at bo som husmænd.

PROFESSOREN

Det var ikke min mening at diskutere de ting. Men jeg har lagt merke til, at et stort talent ofte prøver at indeslutte baade himmel og jord i sit fag — og vorherre med. Det er lidt farligt at gjøre sin videnskab til religion; — saa meget er den ikke at stole paa.

THEODORA

Jeg stoler paa det, som løfter aanden op i de største og reneste former.

PROFESSOREN

(smiler)

Men om nu Deres mathematiske tankehimmel ligevel ikke vilde gjøre Dem salig?

THEODORA

Jeg er uværdig, mener De?

PROFESSOREN

Jeg mener, at den er et bedrag.

THEODORA

Men hvad er det, De siger!

PROFESSOREN

Ja, tilgiv en gammel mand. Med al respekt — Deres mathematiske tankeregioner de blir nu ligevel en himmel, som baade er for snæver og for fattig.

THEODORA
(lidenskabelig, som til sig selv)

Aa, du gode Gud! Den fattig! Den, som kun rummer sterke, selvlysende menneskesjæle! Ingen naar jo derop ved nogen barmhjertighed eller naade. Alle maa gaa selv. Trin for trin. Den, som ikke strækker til, maa vende om. Er ikke det stolt? Og saa lyksaligheden deroppe da! Ens værd blir ikke længer en fattig taare, nei — en aand blir et verdensrum, tanken en klode, som svinger og svinger sig i store, evige baner. Er det fattigt! Og der er nye, uendelige rum at aabne og erobre for den, som er sterk nok til at lukke op. Og der er hverken anger eller tvil, hverken synd eller sygdom, alt er høi sandhed og straalende klart. Evigheden suser over og under og i en. Og alt har man naaet selv. Trin for trin. Det skulde være fattigt. Naar tanken har faat en sjæl til at folde sig saa herlig ud. Det skulde være fattigt. Aa!

PROFESSOREN

Men hvor mange tror De, som naar op i et sligt paradis?

THEODORA

Sandheden spør ikke efter millionerne. De faar komme siden.

PROFESSOREN

Men hvorfor sa De saa nylig, at Deres paradis var tabt, frøken. De skulde vel ikke allerede være skuffet?

THEODORA

Selvfølgelig. Naar man har skuffet sit ideal, saa siger man øieblikkelig, at man selv er skuffet.

PROFESSOREN
(færdig til at gaa)

Nuvel. For at fuldføre mit ærinde — naar kan vi fastsætte disputatsen?

THEODORA
(vaagner ligesom)

Den? — Den blir der ingen ting af.

PROFESSOREN
(betragter hende, om lidt)

Men kjære frøken Berle, hvad er dog alt dette her?

THEODORA
(sukker)

Ja, herr professor, det blir ingen ting af det.

PROFESSOREN

Frøken Berle — dette har De ikke ret til.

THEODORA

Saa?

PROFESSOREN

For videnskabens skyld har De ikke ret.

THEODORA

Herr professor — jeg er uværdig. Jeg duer til ingen verdens ting.

PROFESSOREN
(om lidt, peger paa manuskriptet, som ligger paa bordet)

Det der vidner imod Dem.

THEODORA

Ja, det der kommer nok til at vidne meget imod mig det.

PROFESSOREN
(gaar mod døren)

Ja, ja. Men dette begriber jeg ikke noget af. (Vender sig.) For De skal vide, frøken Berle, at nu staar Deres vei til universitetet aaben. Alt beror bare paa Dem selv. Og De vil da ikke skuffe os allesammen?

THEODORA

Der er intet at gjøre ved den ting.

PROFESSOREN

Nuvel. Jeg vil haabe, dette er noget, De kommer over. Jeg skal ikke plage Dem mer ikvæld. Godnat, frøken Berle.

THEODORA
(følger ham til døren)

Godnat, herr professor. Og tusen tak for alt.

(PROFESSOREN gaar. THEODORA vender tilbage til skrivebordet og blir staaende og stirre paa sit manuskript. PIGEN kommer ind med lampe.)

THEODORA
(frem for sig)

Amalie.

PIGEN

Ja, frøken?

THEODORA

Sig mig . . . (Stryger sig over panden.) Aanei, det var ingenting.

PIGEN

Aa, frøken, endnu har De ikke faat andet end en stakkars kop kaffe idag. Faar jeg ikke lov at lage noget istand?

THEODORA
(svarer ikke).

PIGEN
(nærmere)

Er frøkenen syg?

THEODORA
(svarer ikke).

PIGEN
(gjør tegn til at ville gaa).

THEODORA
(vender sig og ser forskende paa pigen)
Amalie!

PIGEN
(vender sig)
Ja?

THEODORA
Sig mig nu ganske oprigtig — har De ingen skyld?

PIGEN
Jeg? Skyld!

THEODORA
Jeg mener saadan af vanvare. Faldt han ikke ned for Dem? Gav de ham aldrig et eller andet uforsigtig at spise? For Guds skyld, Amalie, sig det oprigtig, jeg skal ikke skjænde paa Dem.

PIGEN
Saa sandt jeg staar her en synder for Gud.

THEODORA
Hvad sa lægen til Dem?

PIGEN
Til mig? Hvad skulde vel han si om det til mig!

THEODORA

Ja, at det var min skyld. Den daarlige melken. Kjære Dem, Amalie, sig mig, om han sa det!

PIGEN
(ryster medlidende paa hodet)

De maa ikke gaa og gruble ud sligt noget, frøken. Men nu ringer det. (Hun iler ud.)
(THEODORA tar manuskriptet og begynder at blade i det.)

FRU ELSA
(kommer)

Sesaa.

THEODORA
(uden at se paa hende)

Har du gaat dine ærinder nu?

FRU ELSA

De fleste ialfald. Men hvad sa den gamle grævlingen?

THEODORA

Ja, Elsa, nu er dommen faldt.

FRU ELSA

Bare ros og ære vel?

THEODORA
(frem for sig)

Ja, Elsa, nu er dommen faldt.

FRU ELSA

Theodora, nu tar jeg dig med. Ta nu paa dig.

THEODORA
(tar sig over panden)

Nei, nu vil jeg iseng. Og gid jeg kunde sove mig hundrede mil ned i jorden.
(PIGEN træder ind med et kort til THEODORA.)

PIGEN

Værsgod, her staar en herre i entreen.

THEODORA
(knuger kortet).

FRU ELSA
(hvisker, tæt hen til hende)

Hvem er det? Det er da aldrig ham?

THEODORA

Gudbedre. Nu kommer han og kræver mig til regnskab, han ogsaa. Men jeg orker det ikke. (Til pigen.) Jeg er ikke hjemme.

FRU ELSA
(fremdeles hviskende)

Kjære velsigne dig, Theodora, tænk dog paa, at han har det værre end du.

THEODORA

Aa, hvis du følte dig saa svag og viljeløs, Elsa! (Lidt efter.) Men lad gaa! (Til pigen, som har stanset ved døren.) Lad den herre komme da, Amalie!
(Pigen ud.)

FRU ELSA

Sesaa, dette skal du se, det blir til dit eget bedste. Nu springer jeg kjøkkenveien for ikke at forstyrre. Imorgen skal jeg komme og hente dig ud til en slædetur. Farvel da du. Gud hjælpe dig! (Iler ud den forreste dør tilvenstre.

THEODORA blir staaende og støtte sig baglængs mod skrivebordet.

JØRGEN GRUNDT træder ind. Han har lagt sig til helskjæg, er lidt blegfed og usoigneret, har et underlig mat blik og er usikker i holdningen. Han hilser og blir staaende ved døren. De ser en stund tause paa hinanden. Endelig gaar THEODORA hen og sætter sig i chaiselongen, idet hun vender sig halvt fra ham.)

JØRGEN GRUNDT
(et skridt nærmere)

Theodora, skal jeg gaa igjen?

THEODORA
(svarer ikke).

JØRGEN GRUNDT
(usikker)

Du maa bare ikke misforstaa mig, Theodora. Jeg kommer ikke for at plage dig denne gang. Jeg vilde blot spørge dig, om . . . om du ikke for gammelt venskabs skyld vilde ta imod . . . jeg mener vilde gjøre mig en tjeneste.

THEODORA
(ser spørgende paa ham).

JØRGEN GRUNDT

Ja undskyld, det var ikke meningen at saare dig. Men du ved, jeg har endnu endel formue, som ikke betyr ret meget for mig. Du kunde vist gjøre ganske

anderledes god brug af den nu; jeg forsikrer, at du bare vilde gjøre mig en tjeneste.

THEODORA
(sænker hodet, om lidt)

Aanei da.

JØRGEN GRUNDT

Ja, det var ikke noget andet, jeg vilde . . .

THEODORA
(ser paa ham)

Hør, Jørgen Grundt, — er virkelig alt gaat i stykker for dig nu?

JØRGEN GRUNDT

For mig? Aanei, det er ikke værst med mig.

THEODORA
(betragter ham)

Det er dig, som har fulgt efter mig, naar jeg har gaat til . . . til kirkegaarden i den sidste tid.

JØRGEN GRUNDT
(om lidt)

Jeg trodde, jeg holdt mig paa tilstrækkelig afstand.

THEODORA

Og du har staat i timer udenfor der og ventet, til du saa jeg kom igjen?

JØRGEN GRUNDT
(som før)

Jeg har kanske gaat saadan forbi.

THEODORA

Det var noget, du frygted for. Og saa vilde du være i nærheden?

JØRGEN GRUNDT

Det var ialfald ikke ondt ment.

THEODORA

Ja, du er en trofast mand.

JØRGEN GRUNDT

Det ord er for meget. Jeg har blot . . . naa; men nu staar jeg da her. Det faar gaa som det vil.

THEODORA
(betragter ham paa ny)

Hvor du har havt det ondt, Jørgen.

JØRGEN GRUNDT

Aa, det taler vi ikke om nu. Men hvad siger du til en reise, Theodora? Hvor du vil! Verden er da baade stor og merkelig, og du har jo forudsætningen ogsaa, skulde jeg tro. Du kunde reise imorgen.

THEODORA
(ser ind i det)

Aaja. — Men end du da, Jørgen?

JØRGEN GRUNDT
(afledende)

Du maa huske, Theodora, at du har renonceret paa saa meget. Du har bestandig gaat ligesom under

aaget, aldrig havt tid til at se til siden og glæde dig lidt. Sæt om du nu havde det til gode.

THEODORA
(sukker)

Jeg tør ikke tænke mig det.

JØRGEN GRUNDT
(ivrig)

Hvad siger du om Italien! Her er surt og koldt nu, men der nede kunde du finde vaaren færdig. Tænk bare at kunne slaa sig ned mellem rosenbuske der, bli gjennemglødet af sol og drikke vidunderlig vin.

THEODORA
(smiler uvilkaarlig)

Aanei — nei! (Ryster paa hodet.) Men engang drømte jeg ogsaa om noget sligt.

JØRGEN GRUNDT
(som før)

Eller om du vilde foretrække en fredelig plet her ude paa landet mellem skog og sjø. Der kunde du til vaaren gaa ture paa smaa skogstier og stelle med en liden have, og om vinteren dyrke dine bøger og staa paa ski i maaneskinnet, som da vi var barn.

THEODORA
(ser en stund medlidende paa ham)

Og du da, Jørgen?

JØRGEN GRUNDT
(smiler, usikker)

Jeg? Jeg kunde jo komme hver jul og besøge dig.

THEODORA

Aa, du store Gud, Jørgen, hvor jeg vist har været ond mod dig!

JØRGEN GRUNDT

Nu snakker vi ikke om mig. Forresten, hvis du nu vil tjene mig i dette her, saa synes jeg da, verden har git mig vederlag.

THEODORA

Det vederlag var lidt magert, synes jeg.

JØRGEN GRUNDT

Ja, det er nu en smagssag.

THEODORA

Vil du komme hid og sætte dig, Jørgen Grundt?

JØRGEN GRUNDT
(nærmer sig et par skridt, men stanser)

Tak! Men nu er mit ærinde fremført.

THEODORA

Saa let slipper du ikke idag. Jeg vil vide, om det endnu ikke er muligt at faa gjenoprettet lidt af skaden?

JØRGEN GRUNDT

Din, mener du?

THEODORA

Nei din. Alt det du har spildt og mistet for min skyld. Du har da ikke opgit det hele?

JØRGEN GRUNDT
(stryger sig over panden)

Nuvel, det er intet at lægge skjul paa det. Det var dine idéer alt det, jeg dengang gik og kaldte mit. Og da du trak dig unda . . . saa fulgte alt det andet med. Mere værd var ikke jeg.

THEODORA
(lukker øinene)

Da er nok min gjæld til dig saa stor, at jeg aldrig i mit liv kan betale den.

JØRGEN GRUNDT

Du har saavist ingen gjæld. Jeg betalte kun tilbage, hvad jeg havde laant.

THEODORA
(ser paa ham)

Tror du, det kunde nytte at gjøre noget af det godt igjen?

JØRGEN GRUNDT
(uvilkaarlig et skridt tilbage)

Theodora, hvad mener du?

THEODORA

Du er jo lige trofast som før! Eller tar jeg feil?

JØRGEN GRUNDT
(tier, stryger sig over panden).

THEODORA
(bevæget)

Ikke sandt? En ting har du endnu i behold. Det har du reddet trods alt. Og du gode Gud, hvor det maa være sterkt.

JØRGEN GRUNDT

Aa, Theodora, jeg trodde ikke, vi skulde røre ved det. Det er bedst jeg gaar.

THEODORA

Sig mig, Jørgen, hvordan har du kunnet være saa trofast?

JØRGEN GRUNDT
(ser fast paa hende)

Det er ikke det rette ord. Jeg har saamæn prøvet ofte nok at rive mig løs.

THEODORA

Og alligevel . . .!

JØRGEN GRUNDT

Skal det tales om — vel. Det har været uvisheden, Theodora. Den har holdt mig fast som en gloende jerntang. Dette, at du kanske gik her og var lidt — lidt glad i mig, bare ikke nok. Det har stængt veien for mig til andre kvinder. Det har faat mig til

at vente og vente og atter vente i et fortvilet haab. Jeg har kastet mig i rendestenen for at bli det kvit, det har trykket mig revolveren i haanden, men i sidste øieblik saa . . saa kom det og reiste mig op igjen. Havde jeg endda havt fuld vished for, at den sidste traad mellem os var skaaret over. Men den vished, den vilde du aldrig gi. — Men nu maa jeg gaa. Aa, hvorfor sa jeg . . . hvorfor ødela jeg mit ærinde nu igjen.

THEODORA
(bevæget, gjør tegn til at reise sig, men sætter sig igjen, stønner)

Om jeg bare vidste!

JØRGEN GRUNDT

Tilgiv mig, Theodora. Jeg har misbrugt . . . dette her . . .

THEODORA
(lukker øinene)

Kom hid, Jørgen!

JØRGEN GRUNDT
(blegner)

Nei, Theodora . . . dette . . . dette var ikke meningen.

THEODORA

Er det altsaa for sent!

JØRGEN GRUNDT

For sent! Du himmelske Gud!

THEODORA

Aa, Jørgen! Om jeg endda kunde bli noget for dig nu!

JØRGEN GRUNDT
(griber sig for brystet)

Theodora! (Iler mod hende.)

THEODORA
(rækker en haand ud)

Vil du ha mig som jeg er?

JØRGEN GRUNDT

Dette er ikke sandt! (Falder paaknæ og lægger hodet i hendes skjød.) Aa, det kan ikke være sandt!

THEODORA
(slutter hans hode mellem sine hænder)

Nei, nei, Jørgen! Vent lidt! Lad os først snakke sammen!

JØRGEN GRUNDT

Aa, blot et øieblik! (Ophold.) Dine hænder, Theodora. (Kysser dem heftig.) Aa, de hænder! Skal jeg herefter faa kysse dem saa ofte jeg vil?

THEODORA
(smiler, i taarer)

Aa du store, store barn!

JØRGEN GRUNDT

Men dette kan ikke være saa . . . Aa, Theodora, sig det! Sig, at det endelig er saa . . . !

THEODORA

Ja. Gid, det bare var nok. — Det, at jeg nu kaster alt overbord og vil tilhøre dig. (Kysser ham i haaret.)

JØRGEN GRUNDT
(sætter sig op ved siden af hende, tar hendes hænder)

Aa, jeg orker ikke si tak engang. Men det lover jeg dig: Jeg skal ikke bli nogen hemsko for dig. Du skal faa dyrke dine . . .

THEODORA
(lægger sin haand paa hans mund)

Tys, tys, ikke et ord om det. Jeg kaster saa glædelig alt mit. Bare jeg kunde bli noget nu for dig og dit. Tror du, Jørgen — at du kunde begynde fra nyt af?

JØRGEN GRUNDT

Naar du er med! (Knuger hende i sine arme.) Min, min, min! (Hun frigjør sig; han fatter hendes hænder.) Men nu nævner vi aldrig det, som ligger bag os. Først idag — og fremover. Men ikke her. Bort maa vi. Ialfald for lang tid, ikke sandt?

THEODORA

Men skal vi ikke ta fat paa dit arbeide, Jørgen?

JØRGEN GRUNDT
(om lidt)

Jo, men . . .

THEODORA
(pinlig berørt)

Eller kanske du først vil hvile dig lidt? Du kan nok trænge det!

JØRGEN GRUNDT

Jeg tænkte, du først maatte faa hvile. Du skal ud og samle nye, rige indtryk og bli glad og ung igjen.

THEODORA
(lukker øinene, prøver at smile)

Ja, Jørgen — lad os prøve at bli unge igjen.

JØRGEN GRUNDT

Og saa flyver vi langt, langt ned gjennem landene. Du og jeg. Gjerne jorden rundt, om du vil.

THEODORA
(tungt, som før)

Aa kunde man saa sandt reise endnu længer. Saa langt, at man glemte sig selv.

JØRGEN GRUNDT
(knuger hendes hænder)

Da skal jeg si dig, hvor det blir. Til lykken. Du og jeg!

THEODORA
(som før)

Ja, tag mig endelig med did, Jørgen.

JØRGEN GRUNDT

Men straks! Imorgen. Kan du?

THEODORA

Hvad skulde vel holde mig igjen?

JØRGEN GRUNDT
(knuger hende paany ind til sig)

Men vi begynder ikvæld, ikke sandt? Vi maa ikke skilles nu. Vi maa holde fest. Du — og jeg. Bare vi to! Her hos dig.

THEODORA
(ængstelig, ser sig om)

Aanei, Jørgen — ikke her.

JØRGEN GRUNDT

Saa hos mig. Aanei, der er saa stygt. Vi leier et hotel. Aa, lad mig faa lov! Alle lys tændt! Og vi to i gala. Ja, ved du, jeg synes ikke, det kan være rigtig sandt, før jeg — selv blir lidt forvandlet. Aa, jeg ser saa ud! Lad mig faa lov! Nu iler jeg hjem i vogn og skifter. Og saa kommer jeg og henter dig. (Han reiser sig.)

THEODORA
(trykker hans hænder)

Det gaar noget fort alt sammen, synes jeg.

JØRGEN GRUNDT

Aa, vi har da ventet længe nok! (Sætter sig paany og knuger hendes hænder, reiser sig saa hurtig.) Sesaa, nu farer jeg afsted! (Han gaar hurtig nogle skridt imod døren, stanser saa pludselig, griber sig for brystet og vakler hen i en stol.)

THEODORA
(iler hen til ham)

Jørgen! Hvad er det! (Knæler hos ham.) Jørgen, min kjære ven! For Guds skyld, er du syg?

JØRGEN GRUNDT
(reiser sig over ende i stolen)

Aa, det er over nu.

THEODORA

Men du er da saa forfærdelig bleg.

JØRGEN GRUNDT
(peger mod sit hjerte)

Det var bare noget her. Det har maattet vente saa længe. Og saa kom det saa braatt. (Han reiser sig lidt usikkert.) Theodora! (Fatter hendes hænder.) Hvor du er . . .! Sesaa. Farvel i ti minutter! (Han iler afsted.)

THEODORA
(staar og ser smilende efter ham).
(PIGEN kommer.)

THEODORA

Aa, Amalie, vil De finde frem min bedste kjole.

PIGEN

Ja? (Blir staaende.)

THEODORA
(gaar lidt frem og tilbage, smiler. Endelig)

Naa, De blir staaende, Amalie?

PIGEN

Jeg vilde blot . . . frøkenen mener naturligvis en sort kjole.

THEODORA
(uvilkaarlig)

Nei, nei! (Pludselig, tar sig til hodet.) Jo, naturligvis. Aanei, det gaar heller ikke. — Amalie, jeg skal tænke lidt nærmere paa det. Tag den kurven der og bær den ud, er De snil.

(PIGEN gjør saa.)

THEODORA
(blir staaende, om lidt)

Hvorfor gik han? (Ser sig om.) Hvorfor skal jeg bli alene?

(Gaar nogle skridt, men stanser.) Kan jeg . . .? Staar han til at . . .? (Om lidt, ryster næsten umerkelig paa hodet.) Men nu er det gjort. (I angst.) Aa, lad mig ikke bli vaagen!

(Gaar paany.) Men hvad er det da, jeg har gjort? Er jeg drevet ud i det? Himmelske Gud, hvad er det, jeg har gjort?

(Stanser.) Nei, dette er spøgelser! Jeg maa betale lidt afdrag. — Nu skal jeg sone, sone og aldrig andet end sone! For hvad? — Og det skal jeg leve paa!

(Hun synker ned paa stolen og skjuler ansigtet i hænderne.)

JØRGEN GRUNDT
(kommer, stanser indenfor døren og ler)

Nei, Theodora, jeg kunde ikke. Tænk at skulle gaa fra dig nu! (Mod hende, men stanser.) Nei, men . . .!

THEODORA
(reiser sig, betragter manuskriptet paa bordet)

Jørgen Grundt — skal vi to reise til lykken, saa er det bedst, vi ikke slæber paa noget lig.

JØRGEN GRUNDT
(forbauset)

Nei, nei?

THEODORA
(griber manuskriptet, ruller det sammen mellem hænderne og holder det op. Med en underlig latter)

Herefter vil jeg bare tilhøre dig, Jørgen. Bare ofre mig for en mand og et hjem. Alt andet skal overbord!

JØRGEN GRUNDT
(prøver at smile)

Ja, ja? Men hvad er det der?

THEODORA
(som før)

Det her? Det er noget, som ogsaa du bør forbande. Det har forkludret baade dig og mig. Det har dræbt vort . . . ja, det har gjort utrolig meget ondt, Jørgen. Men saadan gaar det, naar en kvinde vil prøve paa at bygge op en selvstændig sjæl hun ogsaa.

JØRGEN GRUNDT
(forfærdet, et skridt tilbage)

Men du gode Gud!

THEODORA
(næsten vildt)

Aa, nu skal du bare se, Jørgen. Nu vil jeg helt og holdent ofre mig for en kvindes pligter. Se her! Se bare her! (Hun gaar hen, river ovnsdøren op og stikker manuskriptet derind. Det flammer op.)

JØRGEN GRUNDT
(hen til hende)

Men Theodora, hvad er det, du gjør!

THEODORA
(stirrer ind i flammerne og udstøder pludselig et skrig, idet hun holder sig for ørene)

Aa! Hørte du! Hørte du det!

JØRGEN GRUNDT

Hørte! Men for Guds skyld hvad er dette her?

THEODORA
(som før)

Hører du ikke! Hør der! Det . . . det levde endnu! (Synker pludselig i gulvet.) Aa, herre min Gud!

JØRGEN GRUNDT
(tar fat i hende og vil reise hende op)

Theodora da. Men dette er jo . . . !

THEODORA
(gjør modstand)

Nei, slip mig, Jørgen. Slip mig, hører du!

JØRGEN GRUNDT
(slipper hende uvilkaarlig, gaar baglængs)

Men, Theodora — det er da mig . . . ! Hvorfor støder du mig bort . . . ? Hvad er der hændt ?

(Pause.)

THEODORA
(hviler paa albuen, idet hun ligger og stirrer ind i ovnen. Tonløst)

Nu — nu faar det være nok.

JØRGEN GRUNDT
(hvisker)

Men du er jo pludselig en fremmed?

THEODORA
(vender først hodet og ser et øieblik paa ham; bleg. Saa hæver hun sig op paa en stol og betragter ham med et fjernt udtryk. Endelig)

Nei — det er umuligt, Jørgen.

JØRGEN GRUNDT
(faar som et stød; tier).

THEODORA
(sagte, om lidt)

Hvad skal den gjøre du, som aldrig mer kan faa se op, men bare ned, ned, ned?

JØRGEN GRUNDT
(griber sig om hodet)

Var det bare en drøm?

THEODORA
(reiser sig)

Gud ved, Jørgen, at jeg har prøvet. Har jeg ikke slidt og kjæmpet paa blodet løs. Men hvad hjælper det. Vi følges jo af en ulveflok i hælene. Hver bider til sin tid. Alle er enige om at magtstjæle vor fri vilje. Flygter vi fra den ene, saa løber vi straks i gabet paa den anden.

Men nu vil jeg ikke mer. Nu knytter jeg haanden mod dem og siger: Nu faar det være nok. Nu vil jeg ikke mer.

JØRGEN GRUNDT
(vakler hen i en stol)

Vi skulde jo reise til lykken vi to. — At jeg kunde tro det. — At jeg kunde indbilde mig det! (Reiser sig, heftig) Men du faar si mig, om det er min skyld!

(PIGEN kommer.)

PIGEN
(sagte)

Det var den kjolen da, frøken?

THEODORA

Vil De bringe ind mit ydertøi, Amalie.

(PIGEN gaar.)

JØRGEN GRUNDT
(hvisker)

Hvad er det . . .? Hvor skal du hen?

THEODORA
(smiler)

Nu vil jeg gaa til lykken, Jørgen! — Gaar du med?

JØRGEN GRUNDT
(gaar lidt baglængs. Blegner).

THEODORA
(som før)

Er det ikke deiligt, at der altid er en vei aaben?

JØRGEN GRUNDT

Theodora, du vil da vel aldrig . . .?

(PIGEN bringer tøi. THEODORA tar skyndsomt paa. PIGEN gaar.)

THEODORA
(færdig)

Godnat, Jørgen. — Du gaar vel ikke med?

JØRGEN GRUNDT
(synker ned i en stol, tier).

THEODORA
(hen til ham, tar hans hode mellem sine hænder)

Jørgen, Jørgen . . .! — Tak! — Og tilgiv!
(Retter sig op, skynder sig hurtig ud.)

JØRGEN GRUNDT
(ser sig forvildet omkring; om lidt, farer op)

Hun takked. — Og endda gaar du ikke med.
(Iler mod døren, men standser og synker sammen.) Theodora!

AKTIE-BOGTRYKKERIET